

Утвърждавам:

Инж. НИКОЛАЙ ТЕРЗИЕВ
КМЕТ НА СО – РАЙОН «ТРИАДИЦА»

ПЛАН

за защита при бедствия

част II

***Ядрена или Радиационна
авария, Трансграничен
пренос на радиоактивни
вещества и Аварии с
радиоактивни източници
и материали***

СОФИЯ
2014 г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

СЪКРАЩЕНИЯ

АЯР	- Агенция за ядрено регулиране (бивш КИАЕМЦ);
ГКПП	- Граничен контролно – пропускателен пункт;
ИЙЛ	- Източник на йонизиращо лъчение (източник);
МААЕ	- Международната агенция по атомна енергия;
РАВ/М	- Радиоактивни вещества / материали;
РАО	- Радиоактивни отпадъци;
ЯМ	- Ядрен материал;

ДЕФИНИЦИИ

“**Аварийен персонал**” са предварително подбрани квалифицирани и обучени лица (персонал), които имат задължения за предприемане на действия за ограничаване и намаляване на последствията от аварията съгласно аварийния план и е възможно да получат аварийно облъчване.

“**Деконтаминация (дезактивация)**” е отстраняване или намаляване на нивото на радиоактивно замърсяване с физически или химически средства.

“**Изходен ядрен материал**” е: уран, съдържащ смес от изотопи в съотношения, срещащи се в природата; обеднен уран; всяко от горепосочените вещества във формата на метал, сплав, химично съединение или концентрат; материал, съдържащ едно или няколко от изброените вещества с концентрация и в количества, превишаващи установените в нормативен акт стойности.

“**Източник на йонизиращо лъчение (източник)**” е апарат, радиоактивно вещество, уредба, изделие, инсталация или съоръжение, които имат способност да излъчват йонизиращи лъчения или да отделят радиоактивни вещества (с изключение на ядрените съоръжения).

“**Йонизиращо лъчение (лъчение)**” е пренос на енергия под формата на частици или на електромагнитни вълни с дължина на вълната по-малка или равна на 100 nm (с честота равна или по-голяма от $3 \cdot 10^{15}$ Hz), които могат директно или индиректно да образуват йонни двойки. Ултравioletовото и инфрачервеното лъчения, видимата светлина и радиовълните, включително СВЧ и УВЧ, не са йонизиращи лъчения.

“**Компетентен държавен орган**” са национални органи, определени със закон с пълномощия за контрол на физическата защита, радиационната защита на хората и на околната среда и на безопасността на източниците на йонизиращи лъчения.

“**Мерки за повишаване на аварийната готовност**” са действия на органите на изпълнителната власт, на местната администрация и на лицензианта и титуляр на разрешение, целящи периодично да преглеждат и оценяват адекватността на аварийния план и всички необходими технически средства и системи за аварийно реагиране, както и да осигуряват, периодично обучение на членовете на аварийния екип за прилагане на аварийния план, съответните процедури и инструкции за работа с предвидените технически средства, както и периодично участват в аварийни тренировки и аварийни учения.

“**Нелегален трафик**” е всяко преднамерено пренасяне (или преместване) на радиоактивни материали, в това число и ядрени материали, основно през международните граници без необходимите разрешения от компетентните органи, с цел последваща нелегална продажба, използване, съхранение или по-нататъшно транспортиране.

“Незаконно преместване” е всяко непреднамерено не лицензирано получаване, притежаване, използване или пренасяне (преместване) на радиоактивни материали, в това число и ядрени материали.

“Неотложни аварийно - възстановителни работи” са дейности, предприемани от аварийния персонал при авария, насочени към ограничаване (локализиране) и ликвидиране на аварията, спасяване на живота и опазване здравето на персонала и населението, намаляване на размерите на щетите на околната среда и на материалните загуби, включително прекратяване на вредното действие на радиацията.

“Радиоактивно вещество” е вещество (материал), съдържащо нестабилни атомни ядра, които излъчват йонизиращо лъчение.

Специален ядрен материал: е плутоний-239, уран -233, уран, обогатен с изотопите U-235 или U-233, и всякакъв друг материал, съдържащ един или няколко от изброените радионуклиди.

“Ядрен материал” е изходен материал, специален ядрен материал и други материали, определени с акт на Министерския съвет.

Настоящият План за действие при радиационна авария / радиоактивно замърсяване / съкратено, План за действия, описва целите, задачите и процедурите за осигуряване на ефективно, квалифицирано и адекватно реагиране и предприемане на действия от органите на изпълнителната власт и на местната администрация при радиационна авария / радиоактивно замърсяване / които целят действия за защита на населението и опазване на околната среда.

1. Основания за разработване на плана за действие и обхват.

1.1.1. Нормативните основания за разработване на настоящия раздел от Външния аварийен план са дадени в т. 1.1.4.

1.1.2. В обхвата на настоящия план се включва радиационна авария, имаща потенциално или реално въздействие на територията на Столична община, възникнала:

1.1.2-1. при откриване на безстопанствен ИЙЛ;

1.1.2-2. при превоз на радиоактивни отпадъци (РАО) и /или ИЙЛ;

1.1.2-3. при използване на ядрени и радиоактивни материали за терористични цели, саботажи и др.;

1.1.2-4. при регистриране на нелегален трафик на ГКПП или на територията на областта;

1.1.2-5. при умишлено радиоактивно замърсяване на публични места, питейни водоизточници, хранителни продукти и потребителска продукция;

1.1.2-6. при попадане на ИЙЛ в “Кремиковци” АД;

1.1.2-7. при падане на сателит захранван с ядрен реактор или с ядрени вещества и /или ИЙЛ;

1.1.2-8. при пожар на място с наличие на ИЙЛ;

1.1.2-9. при откриване на медицински симптоми от радиоактивно облъчване на лица от населението;

1.1.2-10. при оказване на помощ в обект, в който се намира източник на йонизиращо лъчение (ИЙЛ);

1.1.3. Планът за действия е предназначен да се използва в случаите, когато са изпълнени критериите за въвеждане на същия, както и при провеждане на учения и тренировки.

1.1.4. При изпълнението на настоящия план задължително се спазват изискванията на радиационната защита и на:

- Закона за безопасно използване на ядрената енергия (обн. ДВ в бр. 63. 28. 06.2002 г.);

- Наредба за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария (обн ДВ бр. 71/13.08.2004 г.)

- Наредбата за основните норми за радиационна защита (обн. ДВ бр.73/20.08.2004 г.);

- Наредбата за безопасност при управление на радиоактивните отпадъци (обн. ДВ бр.72/17.08.2004 г.);

- Наредбата за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения (обн. ДВ бр.74/24.08.2004 г.);

- други закони и под законови нормативни актове в областта на ядрената енергия и радиационната защита.

2. Цели на плана за действие

1.2.1. Организиране на дейностите на органите на изпълнителната власт и на местната власт за създаване на ефективна организации и процедури за координация и взаимодействие между тях за действие при радиационна авария (радиоактивно замърсяване), съгласно т.1.1.2, целящи:

- провеждането на неотложни аварийно-възстановителни дейности в случай на радиационна авария;
- постигане максимална ефективност на управлението и ограничаването на аварията и ликвидиране на последиците от нея;
- постигане максимална ефективност на мерките за защита на аварийния персонал.

1.2.2. Поддържане на устойчиви връзки за оперативно уведомяване и обмен на информация при радиационна авария (радиоактивно замърсяване), между националните компетентни органи, областна, столична общинска администрация и администрацията на район "Триадица".

1.2.3. Намаляване на риска, ограничаване и ликвидиране на последствията от радиационната авария, населението и околната среда.

1.2.4. Информирание на населението при радиационна авария.

I. АНАЛИЗ НА РАДИАЦИОННИЯ РИСК

1. Общи положения при анализ на радиационния риск

1.1. Радиационният риск се анализира от компетентните органи по радиационна защита – АЯР и МЗ. При необходимост се изисква допълнителна експертиза от водещи експерти по радиационна защита в страната.

1.2. При радиационна авария, особено в случаи, когато може да възникне радиоактивно замърсяване на околната среда, или при използване на ЯМ и/или РАВ за терористични цели, саботаж или умишлено радиоактивно замърсяване, може да се стигне до облъчване на лицата, извършващи дейността, на населението и на персонала, ликвидиращ последствията, с оглед на вероятността, че няма да бъдат спазени нормативните изисквания за радиационна защита и безопасност.

Основните възможности за радиационно облъчване са:

1.2-А. Външно облъчване от опасен закрит ИЙЛ, в непосредствена близост до него (едно или повече облъчени лица);

1.2-Б. Външно облъчване от открит ИЙЛ, в непосредствена близост до него и неправилно боравене (едно или повече облъчени лица);

1.2-В. Вътрешно облъчване от открит ИЙЛ, в непосредствена близост до него и неправилно боравене – вдишване, поглъщане и замърсяване на части от тялото (кожата, косата, очите и др.), дрехите и оборудването (едно или повече облъчени лица).

1.3. При определянето на риска се отчита:

- вида на радиоактивния материал (ядрен материал или радиоактивно вещество);
- вида на излъчването (алфа-, бета-, гама-лъчение или неутронно лъчение);
- периода на полуразпад, енергията и активността на източника, мощността на дозата;
- вида на радиоактивния източник – закрит, открит, ампула (течен), химичен състав, токсичност и др.;
- състоянието на опаковката, ако има такава.

1.4. Рискът от облъчване се определя съгласно Приложение 1. В случаите, когато ЯМ и /или РАВ са с неизвестен произход, се приема, че рискът е висок и активността на източника е максимална описана в Приложение 1.

1.5. Ситуацията може да се усложни при наличието и на не радиационни рискови фактори, като пожар, експлозия, химични реагенти и други, които следва да се анализират и отчитат при реагирането.

1.6. С цел улесняване на определянето на риска при радиационна авария (радиоактивно замърсяване) с известни ИЙЛ се използват Приложение 2 и Приложение 3, както и изискванията описани по-горе от настоящия раздел.

2. Критерии за въвеждане на плана за действия

2.1. За начало на изпълнението на задачи по този план се счита времето на получаване на информация, доказана по технически път и /или посредством измерване, че има наличие на ИЙЛ (радиоактивен материал), чието местонахождение не съответства на нормите и правилата за радиационна защита и безопасност.

2.2. Като критерии за въвеждане на плана за действия, се счита:

- показанието на дозиметричния прибор, при което мощността на дозата е десет пъти над естествения (природен) радиационен гама - фон;
- резултати от спектрометрични анализи, показващи наличие на радиоактивни вещества в проби от околната среда в количества над допустимите норми.
- откриването на предмети, опаковки, контейнери, маркирани със знаци за радиационна опасност и / или с надписи за радиоактивност, включително и в случаите на липса на отклонения над естествения (природен) радиационен гама - фон.

2.3. В случаите, когато при извършване на радиационен контрол или радиационни измервания на произволно място, са регистрирани от 3 до 9 /от три до девет/ пъти повишения над естествения радиационен гама-фон, се предприемат действия от регионалните структури от СУ "ПБЗН" и РИОСВ - София за изясняване на причините за повишението. При констатиране на повишен естествен радиационен фон, товарът се освобождава и се съставя протокол за дозиметрични измервания.

3. Ред за въвеждане на плана за действия и прекратяване на действието му.

3.1. Планът за действия се въвежда в изпълнение със Заповед на Кмета на Столична община и на Кмета на район "Триадица".

3.2. Разпореждане за прекратяване на аварийните мероприятия се дава от ръководителя на Аварийния екип, определен по заповедта, след съгласуване с кмета на Столична община;

3.3. След приключване /прекратяване/ на изпълнението на дейностите по плана се прави:

- оценка на всички записи в дневниците по време на радиационната авария, протоколите, писмените доклади и др.;
- анализ на причините довели до радиационната авария и анализ на предприетите мерки;
- подготовка на предложения за изменения и внасянето им, след съгласуване с компетентните държавни органи, в раздел III за отстраняване на откритите недостатъци;
- анализ на извършената от Аварийния екип работа.

4. Критерии за обявяване на край на действието (прекратяване) на плана за действия

4.1. За край на действията по плана за действия се счита момента, в който АЯР е информирана от изпълнителните структури по настоящия план, че ИЙЛ/радиоактивния материал/ е прибран за безопасно съхраняване и няма изменения на естествения радиационен гама - фон, както и че е оказана помощ на всички пострадали лица.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ИЛИ НАМАЛЯВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ БЕДСТВИЯ

Прогноза за вероятно въздействие при радиоактивно замърсяване на околната среда при авария в АЕЦ и трансграничен пренос.

Възможно е Столична община да се окаже в условия на повишена радиоактивност при авария в АЕЦ "Козлодуй", която е на около 300 км.

В АЕЦ „Козлодуй“ се експлоатират **два реактора от типа ВВЕР-1000 (В-320)**. Други четири реактора от типа **ВВЕР-440 (В-230)** се поддържат в експлоатационно състояние „Е“, което означава извадено ядрено гориво от реакторите. На 1 и 2 блок не се съхранява отработено ядрено гориво, а на 3 и 4 блок отработеното ядрено гориво се съхранява само на долните стелажи в приреакторните басейни за съхранение на горивото. Останалото отработено ядрено гориво е транспортирано в хранилището за отработено гориво (ХОГ).

Основен водоизточник за техническо водоснабдяване на централата са водите на р. Дунав, които посредством две брегови помпени станции с максимален дебит до 150 m³/s и два открити канала (студен и топъл) с дължина 7,5 km се довеждат до площадката на АЕЦ „Козлодуй“ и се връщат обратно в реката.

АЕЦ „Козлодуй“ се явява потенциален източник на радиационно въздействие върху населението и околната среда в случай на авария. Основните технологични съоръжения и системи, които при авария е възможно да доведат до повишено облъчване на персонала и до радиоактивни изхвърляния и замърсявания в производствените помещения, на територията на АЕЦ и прилежащата околна среда, са:

- реакторните инсталации на 5 и 6 енергоблокове;
- басейните за отлежаване на отработеното ядрено гориво - на 3, 4, 5 и 6 блок;
- хранилището за отработено ядрено гориво (ХОГ);
- спомагателните корпуси (СК), включващи хранилища за твърди и течни високоактивни и средноактивни радиоактивни отпадъци (РАО) и системи за специално почистване на радиоактивни води и газове – общо три в централата;
- предприятието за преработка на течни **Приложение № 1**; и твърди РАО и склад за съхраняване на РАО на площадката на АЕЦ „Козлодуй“.

Технологичната схема на атомната електроцентрала е определена от типа на реактора и съответното основно и спомагателно оборудване, обезпечавашо нормална работа на реактора.

В зависимост от изходните събития и пътищата на развитие на аварията и от количеството освободена активност, характера на средата, в която се разпространява тази активност (пара, вода, газ и др.), аварията се подразделя на пет класа, а според мащабите на разпространение на освободените радиоактивни вещества, аварията биват три типа.

Международната скала за оценка на радиационните аварии ИНЕС, класифицира многообразието от възможни ядрени аварии и има седем степени.

При възникване на авария в АЕЦ или трансграничен пренос на радиоактивни вещества ще бъдат замърсени в определена степен населението, селскостопанските животни и насажданията, откритите водоизточници, въздуха, почвата, сградите, съоръженията и всичко, останало на открито.

В зависимост от основните изотопи, съдържащи се в радиоактивния облак, заразяването може да продължи от няколко денонощия до години.

Начините на облъчване на населението, вследствие изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата могат да бъдат:

- **външно облъчване** – като при преминаване на радиационния облак, така и от отложените изотопи върху почвата, сградите и други обекти в околната среда. Това облъчване ще намалява с времето, поради радиоактивния разпад, отмиване и просмукване в дълбочина на земната повърхност.

- **вътрешно облъчване** – както от вдишване на радиоизотопи от облака, така и от консумирането на радиоактивно замърсени хранителни продукти и вода.

Радиационните дози, получени от населението се определят от вътрешното и външно облъчване. Високите дози на облъчване, могат да предизвикат лъчева болест и ракови заболявания.

Аварията с радиоактивни източници обхващат широк диапазон от дейности, като включват намерени радиоактивни източници или материал, замърсени площи или предмети, загубени или липсващи източници, източници без защита, аварии в лаборатории, промишлени или изследователски обекти.

Радиоактивни материали, под формата на **закрити радиоактивни източници** се използват в широк диапазон в промишлеността, медицината, изследователската и учебната дейност. Такива източници се използват в радиографията, установки за стерилизация, при радиотерапия и в нуклеарната медицина, в промишлеността, / сонди, нивомери, дебеломери, плътномери и влагомери, антистатични устройства, осветителни тръби /, както и в пожароизвестителните датчици. Активността на тези източници варира в широк обхват. Аварийни ситуации възникват, когато има пропуск в контрола на радиационната безопасност на мястото на използване на източника (например гама-терапевтичен източник, оставен извън защитния контейнер или контейнер с източник, открит на обществено място). Най-голяма опасност от сериозни увреждания за хората при тези източници имат широк обхват от активности. Аварийни ситуации възникват, когато има пропуск в контрола на радиационната безопасност на мястото на

използване на източника (например оставен извън защитния контейнер гама-терапевтичен източник или контейнер с източник, открит на обществено място). Най-голямата опасност за сериозни увреждания за хората при тези източници идва от незащитен източник с висока активност. Последствията могат да бъдат много сериозни, като в някои случаи може да се стигне и до смърт на лице, имало контакт с източника.

Излагането на йонизиращо лъчение от незащитен високо активен източник или облъчването от апаратура използвана за промишлена радиография, радиотерапия в медицината и установки за стерилизация, може да доведе до летална експозиция на цялото тяло за няколко минути. Аварии с такива източници могат да предизвикат и радиоактивно замърсяване, ако източникът е бил повреден.

Освен опасността от външно облъчване, повредените източници от всякакъв вид и големина могат да доведат и до радиоактивно замърсяване на населението и/или околната среда. В резултат на пожар или разпръскване от вентилацията, може да се предизвика и замърсяване на въздушни маси с радиоактивни аерозоли.

Замърсяването с **алфа-лъчители**, като например **плутоний и америций** е специален случай при категоризирането на аварията. Аварии от този тип могат да възникнат например при незаконен трафик на радиоактивни материали. Плутоният е много опасен за инхалиране и е труден за детектиране със стандартно използвана апаратура. При действия в аварийни ситуации, включващи наличие на плутониев източник трябва да се вземат и допълнителни предпазни мерки.

Изгубени, откраднати или поставени на погрешно място източници са специален случай при аварията с радиоактивен материал в които опасността за населението зависи от общата активност на източниците. Трябва да се отчита фактът, че източникът може да бъде в притежание на хора, които не познават неговата природа и които могат боравейки с него могат да го разрушат и да предизвикат радиоактивно замърсяване. В някои случаи хората могат да бъдат изложени на много високи стойности на мощност на дозата или да бъдат замърсени. Тогава приоритетно трябва да бъде откриването на източника. Това може да включва полицейско разследване, обществени съветници, мониторинг на болници и клиники и търсене с помощта на радиометрична апаратура.

Издирването на изгубени източници с апаратура за радиационен мониторинг е ефективно за високоенергетични гама-източници, т.е. източниците използвани в промишлената радиография и медицинската радиотерапия. Ефективността на търсенето ще зависи от чувствителността на радиометричната апаратура, общата активност на източника и защитата му. Апаратурата с високообемни кристали от натриев йодид дава възможност за регистриране на лъчение от източник от няколкостотин метра разстояние, освен ако източникът не е в своя защитен контейнер.

Уреди, като **рентгенови лъчи** и **ускорителите на частици** също широко се използват в промишлеността, медицината и научните изследвания. Мощността на дозата, създавана от тях може да бъде по-висока от тази, създавана от всички други радиоактивни източници, които се използват. От друга страна, радиационното излъчване от тези устройства се прекратява когато те са изключени от електрическата мрежа или са напълно разредени – следователно аварии могат да възникнат при погрешно включване или чрез активираните части на ускорителите или облъчваните мишени. Внимание трябва да се отдели на факта, че някои устройства като генераторите на електронни снопове могат да излъчват йонизиращо лъчение, наречено “тъмно лъчение”, за кратко време след изключване на електрическото напрежение.

Транспортни операции, свързани с **превоз на радиоактивни източници или радиоактивен материал**. Всички форми на транспорт, т.е. автомобилен, железопътен, въздушен и воден са използват в различна степен. Транспортираните обекти включват продукти за и от ядрената индустрия (ядрено гориво и някои радиоактивни отпадъци), радиографски източници за промишлеността, радиотерапевтични източници за медицината, технологични устройства, съдържащи радиоактивни източници, и някои потребителски продукти (пожароизвестителни датчици).

Основният проблем при планиране в случай на транспортни аварии е, че те могат да възникнат навсякъде. Затова трябва да има готовност и координация за действие на национално и общинско и районно ниво. При транспортните аварии освен водача на транспортното средство и съпровождащия екип, на опасност може да бъде и населението в близост до аварията.

1. Възстановяване/ изграждане на съоръжения.

1.1. Критерии за определяне на съоръжения за възстановяване или изграждане:

1. Да се контролира спазването на техническите нормативни актове по проектиране на видовете строежи:

- натоварване и въздействие;
 - **земетръсна устойчивост - IX степен за Столична община и район «Триадица»;**
 - противопожарни строително технически норми.
2. Да се контролира приемането на строителството.
3. Степен на опасност за населението и националното стопанство;
4. Необходимост от рехабилитация или изграждане на обекти и съоръжения

На възстановяване (изграждане) подлежат съоръженията, които ще послужат за защита на населението и продоволствията от радиоактивно замърсяване при обща радиационна авария в АЕЦ “Козлодуй” или при трансгранично замърсяване в резултат от авария на АЕЦ в съседни страни.

1.2. Набелязване на конкретни съоръжения за възстановяване или изграждане:

1.2.1. На територията на Столична община има изградени противорадиационни укрития в жилищни блокове и сгради частна, общинска и държавна собственост, за укриване на населението. Част от население в района ще се укрива в избени помещения, т.е. има недостиг на колективни средства за защита.

Наличните ПРУ не се поддържат от собствениците и могат да се използват за колективно укриване след извършване на ремонт.

1.2.2. С цел защита на питейната вода от радиоактивно замърсяване е необходимо да се извърши херметизация на водоизточниците.

1.3. Отговорни общински звена и длъжностни лица от общинската и районната администрация за осъществяване на дейността.

- Директор на дирекция „ОРУОМПЗБ“;
- Началник на СУ “ПБЗН”;
- главен специалист по “ОМП и ЗБ” на район “Триадица”.

А. / Звена:

1. Столичен щаб за изпълнение на плана за ЗБ
2. СУПБЗН;
3. СДВР;
4. Регионално управление на горите;
5. ЦСМП – София;
6. Дирекция “Разпределение на ел.енергия” към “Електроразпределение Столично” АД;
7. Дирекция “Инженерна инфраструктура”;
8. Дирекция “ОРУОМПЗБ”;
9. Дирекция “Транспортна инфраструктура”;
10. Дирекция „Общински земи, гори, поземлени отношения и околна среда“;
11. Дирекция „Териториално планиране“;
12. Дирекция „Общински строителен контрол“.
13. **Раейонния съвет за сигурност «Триадица».**

Б. / Длъжностни лица:

1. Председател на Щаба за изпълнение на плана за ЗБ;
2. Секретар на Щаба за изпълнение на плана за ЗБ;
3. Зам. кмет на Столична община;
4. Ръководители на териториални структури:
 - началник на Столично управление “ПБЗН”;
 - Директор на Регионална дирекция на горите;
 - Директор на СДВР;
 - Директор на ЦСМП – София;

- Директор на дирекция "Разпределение на ел. енергия" към "Електроразпределе - ние Столично" АД;

5. Определен личен състав от дирекциите / отделите /;

6. . Определен личен състав от отделите в район «Триадица».

Поддържането и ремонтът на съоръженията се извършва от собствениците им. Цялостната организация по възстановяването на съоръженията общинска собственост се поема от Гл. архитект и Гл. инженер на Столична община.

2. Експертиза за състоянието на критичните и потенциално опасни обекти и съоръжения.

2.1. Определяне на критичните и потенциално опасни обектите, за които е необходимо изготвяне на експертизи;

На експертиза подлежат всички обекти за защита на населението, както и тези, които осигуряват продукти от първа необходимост. Същите трябва да функционират при максимална защита на продукцията от радиактивно замърсяване.

Това са:

- 2.1.1. Скривалища – 264 бр.
- 2.1.2. Галерии – 5 бр.
- 2.1.3. Водоизточници – 285 бр.
- 2.1.4. Млекопреработвателни предприятия – 4 бр.
- 2.1.5. Хлебозаводи – 5 бр.
- 2.1.6. Предприятия за захарни изделия – 4 бр.
- 2.1.7. Месопреработвателни предприятия – 3 бр.
- 2.1.8. Животновъдни ферми – 45 бр.
- 2.1.9. Здравни заведения – 97 бр.
- 2.1.10. Детски градини, ясли занимални – 325/ 83/ 6 бр.
- 2.1.11. Училища – 176 бр.

След публикуване на наръчника за оценка на риска, всички потенциално опасни обекти ще бъдат предварително обследвани и на тези, с висок риск, ще им бъде направена препоръка за възлагане на допълнителна експертиза.

2.2. Отговорни длъжностни лица за изготвяне на експертизи.

Отговорни за изготвянето на експертизите са собствениците на обектите.

С разпореждане на Кмета на Столична община се изграждат комисии за изготвяне на експертизи от наличните общински специалисти и привлечени специалисти от ПБЗН и СРЗИ.

1. Областна управа.
2. Столична община.
3. СУПБЗН;
4. СДВР;
5. СРЗИ – София;
6. ИД „Технически контрол” – София град;
7. Район «Триадица»;
8. Други.

3. Системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване на органите за управление, силите за реагиране и населението.

3.1. Определяне на необходимостта от изграждане /модернизация на съществуващите системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване (СНРПО)

Като компоненти на СНРПО на територията на Столична община могат да се посочат:

- **за наблюдение** - на метеорологични процеси, радиоактивността на въздуха и атмосферните отлагания от Национален институт по метеорология и хидрология /НИМХ/, а гама-фона от Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика /ИЯИЕЯ/ - БАН;

- от Оперативния дежурен на общината и район "Триадица" / Пост за радиационно наблюдение и оповестяване/, чрез ежедневни измервания на гама-фона;

- **за ранно предупреждение** – по линия на държавното оповестяване за бедствия от военен и невоенен характер;

- за оповестяване – чрез ОД по ССС и РСС за администрацията и населението на общината и района;

- от Кмета на Столична община, чрез местните средства за масово осведомяване

- по линия на СУ “ПБЗН” – за авария в АЕЦ или увеличаване стойностите на гама-фона на територията на страната, на няколко общини или области, чрез факс и оперативни дежурни в областна администрация, **информацията съдържа следните данни:**

1. момент и място на възникване на аварията;

2. данни за ядреното съоръжение, обекта с източник на йонизиращо лъчение или дейността;

3. предполагаемата или установена причина за аварията и прогноза за развитието ѝ по отношение на изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда;

4. общи характеристики на изхвърлените радиоактивни вещества, включително вероятната физична и химична форма, действителни количества, състав и други характеристики на изхвърлянето;

5. информация за метеорологичните и хидрологичните условия и прогнози;

6. резултатите от радиационния мониторинг и анализи на хранителни продукти, фуражи и питейна вода;

7. предприетите или планирани мерки за защита и информирание на населението;

8. прогнози за разпространението на изхвърлените в околната среда радиоактивни вещества и за отлаганията им.

3.2. Набелязване на конкретни системи за изграждане или модернизация:

- Има изградена мониторингова станция за измерване на радиационния фон;

- Изграждане на дублираща и независима система за връзка (радиоканал с възможност за конферентен разговор) между кмета на Столична община и на район “Триадица”, щаб за координация, оперативен дежурен в общината и оперативния дежурен по “РСС и ЗБ” в район “Триадица”, подвижен пункт за управление в района на бедствието (автомобил ВАЗ рег.№ С 88-16 ВТ) и ръководителя на място в района на бедствието.

Обмен на данни между оперативните дежурни в съседни райони и общини за състоянието на гама-фона с незабавна информация за потенциално нарастващи стойности.

Необходимо е усъвършенстване на системите за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване.

3.3. Система за оповестяване – Център за видеонаблюдение и оповестяване

Задачи:

1. Координиране на съставните елементи от изградената общинска спасителна система;

2. Осъществяване на непрекъсната комуникация с:

- министерства и ведомства на територията на Столична община / СДВР, СУПБЗН/;

- търговски дружества и еднолични търговци;

- ЦСМП и др. лечебни здравни заведения;

- Юридически лица с нестопанска цел;

- Мобилните подразделения от ВС на Р. България участващи в СНАВР на територията на Столична община.

3. Приемане и оценка на информацията при авария на територията на Столична Община;

4. Оповестяване и информирание на Председателя и членовете на Щаба за изпълнение на Плана и на спасителни и неотложни – възстановителни работи;

5. Оповестяване на РСС;

6. Уведомяване на Областния управител на област София;

7. Оповестяване на ОДЦ на СУПБЗН;

8. Оповестяване на силите и средствата участващи в СНАВР при авария в АЕЦ «Козлодуй»;

9. Оповестяване на допълнително привлечаните сили и средства при СНАВР след разрешение;

10. Запис и архивиране с възможност за последващо прослушване на получената и предадена гласова информация на и от ОДЦ.

За осъществяване на дейностите по изграждане на системата за оповестяване на органите за управление, силите за реагиране и оповестяване на населението на основание Заповед на Кмета на Столична община е назначена работна група.

В Столична община се използва системата за оповестяване.

При възникване на извънредни ситуации, оперативни разпореждания до районите се предават по УКВ мрежите.

Изводи:

- управлението се осъществява изключително трудно и неефективно;
- оповестяването не отговаря на изискванията, приети с решение №3/16.07.2002г. от Междуправителния съвет по КАС и управление на страната /не публикувано/.

Използваната към момента система за оповестяване и управление на Столична община не е съвместима с монтираните през последните години цифрови компютризиранни системи за оповестяване в Министерски съвет, Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи, националните служби, агенции и др.

Наличната техническа база позволява интегрирането на ОДЦ за видеонаблюдение и неспешни повиквания в Столична община и тел. 112 и осигурява възможност за управление при бедствия и приваждане.

Предназначение:

1. За осигуряване оповестяването на дежурните длъжностни лица от Районните съвети по сигурност и ръководния /личния / състав от Столична община и районите.

2. За получаване на оповестителни сигнали от по-висши инстанции и ретранслирането им по предназначение.

3. Обмен на информация между органите за управление в Столична община – реч, данни, видео изображения и др.

Обхват:

1. АСОУ-СО е предназначена да работи на територията на Столична община.

2. АСОУ-СО да бъде изградена на базата на стандартни технологии отговарящи, както за нуждите на Столична община, така и на всички международни изисквания, съвместими със стандартите на Европейския съюз и НАТО.

3. Център за оповестяване в Столична община – 1 бр. / Приложение 3.2 /.

4. Районни /други/ центрове за оповестяване – 28 бр. / приложение 3.3./.

5. Взаимодействие с други центрове за оповестяване – до 10 бр.

6. Изграждането на автоматизирана система за оповестяване и управление включва следните обекти:

- Столична Община – ул. „Бенковски” № 12;
- Столична Община – ул. „Московска” № 33 и 24 – те районни администрации;
- Столична Община – обект 100А;
- Столична Община – обект 207;
- Мобилна станция за управление при бедствия и кризи;
- Център за контрол и наблюдение;
- 24 – те районни администрации;

На територията на Столична община е изградена национална система за ранно предупреждение и оповестяване.

Тя е предназначена за индивидуално предупреждение и оповестяване в зависимост от:

- вида и мащаба на бедствието;
- нормативно определените правомощия на органите на местната власт в Столична община и районите;
- компетенциите на длъжностните лица в администрацията на СО / дирекция "ОРУОМПЗБ" / и служителите по «ОМП и ЗБ» в районите;
- специфичните функции на екипите от Единната спасителна система.

В Столична община има назначени групи за оповестяване както следва:

- за Столичната администрация;
- за районните общински администрации;
- за кметствата;
- за всяко отделно място.

Длъжностните лица включени в групата са разпределени по приоритет на оповестяване съобразно заеманата длъжност, функции и отговорност.

Приоритетите в групата са степенувани в низходящ ред от 1 до 9, като лицата в групата с един и същ приоритет се оповестяват едновременно. За всяко длъжностно лице в групата се

въвеждат до четири телефонни номера. В случай на успешно първо оповестяване на първия въведен номер, системата спира избирането на следващите номера.

Оповестяването за служителите на Столична община се извършва от ОДЦ на СУ ПБЗН и ОД по ССС. Въведен е акустичен сигнал и гласова информация както следва:

„Имате съобщение ! Моля въведете вашия ПИН!. Имате съобщение ! Моля въведете вашия ПИН!“. **„Внимание, авария в АЕЦ Козлодуй“!** , **авария в АЕЦ Козлодуй“!**. **авария в АЕЦ Козлодуй” !**

Оповестяването на населението от районите на Столична община се извършва от ОДЦ на СУПБЗН както следва:

„Внимание! Внимание! Внимание! Опасност от радиоактивно замърсяване! , Опасност от радиоактивно замърсяване!, Опасност от радиоактивно замърсяване!,

Сигналят е непрекъснат вой на сирена с продължителност 3 минути със скокообразно изменение на честотата през 4 секунди с честота от 700 до 1 000 херца.

3.4. Отговорни длъжностни лица

- **Кмет на Столична община.**

- Началник на СУПБЗН за методическото ръководство при изграждане на системата, приоритети и ред за използване.

- **Директор на дирекция ОРУОМПЗБ;**

- **Кмет на район «Триадица»;**

- **главен специалист по «ОМП и ЗБ» на район «Триадица».**

4. Обучение на органите за управление, силите за реагиране и населението;

Обучението на населението за начините на поведение и действие при изпълнение на необходимите защитни мерки при радиационно замърсяване на околната среда се организира от кмета на общината като обучение по желание.

Обучението на общинската и районната администрация е задължително.

Планирането на финансови средства, организацията и провеждането на обучението се осъществява от директора на дирекция “Финанси” на Столична община.

Методическа помощ и координация се осъществява от СУПБЗН.

5. Дейности за намаляване на риска

Действията и мерките за ограничаване и ликвидиране на последиците от авария се планират, определят и прилагат въз основа на оценката на радиационния риск, категорията на радиоактивния източник, обекта или дейността, пораждащи риска, както и от класа на аварията.

5.1. Радиационно наблюдение от постове за радиационно наблюдение и оповестяване (ПРНО);

5.2. Поддържане на запас от ИСЗ за населението и създаване на организация за своевременно им раздаване при необходимост;

5.3. Създаване на организация за извършване при необходимост на “Йодна профилактика” на населението и формиранията;

5.3. Ремонт и поддръжка на съществуващите защитни съоръжения;

5.4. Изграждане на нови защитни съоръжения и предвиждане на ПРУ в избените помещения на новостроящи се сгради;

5.5. Обучение на населението за поведение и действие при повишена радиоактивност;

5.6. Планиране на НАВР и обезпечаването им с техника, работна сила и средства;

5.7. Херметизация на водоизточниците и поставяне на дограма (PVC), осигуряваща добра херметичност на търговските обекти за хранителни продукти и обектите от хранително-вкусовата промишленост.

- поддържане техническото състояние на съоръженията в Пунктовете за управление;

- картотекиране и периодична проверка за състоянието и поддържане на изградените противорадиационни укрития (ПРУ);

- разчет на подходящите помещения, определени за приспособяване на ПРУ и укриване на населението;

- органите за управление, силите, определени за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи се осигуряват на 100% с индивидуални средства за защита на дихателните органи и кожата.

- осигуряване на населението от района с противогази ;
- не осигуреното с противогази население при заразяване на въздуха с радиоактивни вещества ползва подръчни средства за защита – противопрахови маски и марлени превръзки.
- актуализация на телефоните за връзка;
- проверка на протичането на информация между кмета на общината и на района, дежурния в общината, дежурния в областна администрация, дежурния в район “Триадица”;
- координация на аварийните планове на търговските дружества и фирми с плана на общината и район “Триадица”;
- раздаване на указания-правила за гражданите за действия при авария в АЕЦ, трансграничен пренос на радиоактивни вещества или от източници на йонизиращо лъчение;

III. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ

1. Организация на действията на органите за защита при бедствия. Начин на взаимодействие между органите на изпълнителната власт и връзки с областните и национални структури за справяне с бедствията (ОЦ).

1.1. Ръководство по организацията на действията на органите за защита при бедствия;

Общото ръководство на дейностите по ликвидиране на последствията радиационна авария се осъществява от Кмета на Столична община, а за район “Триадица” от кмета на района.

На основание чл.65. от Закона за защита при бедствия, Кмета на Столична община:

- Организира разработването на специализиран „План за защита на населението при радиационна авария, трансгранично радиоактивно замърсяване и инциденти с източници на йонизиращо лъчение”; В район “Триадица” този план се разработва от гл. специалист по “ОМП и ЗБ” и се утвърждава от кмета на района.

- Организира обучението на населението за действие при аварии;

- Поддържа в готовност индивидуалните и колективни средства за защита на населението;

- Поддържа и осигурява работата на поста за радиационен мониторинг и уведомяване към териториалните органи на изпълнителната власт;

- Организира и поддържа система за уведомяване и взаимодействие между органите на изпълнителната власт, юридическите лица и населението за възникнали аварии;

- Организира прилагането на защитни мерки за населението;

- Предаване на информация между кмета на Столична община / Щаба /и съставните части на Единната спасителна система при ликвидиране на последствията и при необходимост за провеждане на СНАВР. Предаването на информацията може да се осъществява и чрез ОДЦ на СУ ПБЗН.

Взаимодействието и координацията между частите на ЕСС, участващи в СНАВР при радиоактивно замърсяване на околната среда се извършва от “Ръководител на място”, или от началник на СУПБЗН.

Районния щаб (РЩ) се привежда в готовност - **20 мин.**от подаването на сигнал "Бедствие" в работно време и **60 мин.**от подаване на сигнала в извън работно време. Членовете на щаба заемат работните си места в зала 301, осигурени с пособия и справочни материали. Кмета на района (секретаря на Щаба) проверяват наличието на членовете на щаба, след което ги запознава със създалата се обстановка.

При радиоактивно замърсяване Кмета на Столична община може да обяви “Бедствено положение”. Копие от заповедта се изпраща незабавно на Областния управител и на Министъра на вътрешните работи. Отправя се искане за допълнителни сили и средства чрез ОДЦ към СУ ПБЗН и СС на БЧК. Кметът на Столична община, когато осъществява ръководство и координация на НАВР изпраща на МВР писмена информация за тяхното протичане.

Определените сили, средства и формированията на СУПБЗН се привеждат в готовност от Ч + 2 до Ч + 4. Сборно място за явяване на обектовете формирования е в районите на съответните обекти.

1.2. Мерки за работа при повишена радиоактивност

А) Поста за радиационно наблюдение / оперативния дежурен по РСС / да извършва контролни измервания през 1 ч. /или по-често /, като данните от замерванията докладват на дежурния по ССС за обобщаване.

Б) Да се организират и проведат занятия с:

- Обектите и кметствата за работа в условията на повишена радиация и дозиметричен контрол;

- Доброволното формиране на СО по извършване на санитарна обработка и обеззаразителни мероприятия;

- Средния и висшия медицински персонал за ранно откриване и диагностициране на лъчеви поражения;

- С населението по кабелните телевизии за поведението им и мерките за защита при повишена радиация;

В) Временно до второ нареждане да се спрат учебните занятия;

Г) Да се назначи постоянно дежурство в районната администрация;

Д) Да се приведат в готовност за използване защитните съоръжения;

Е) До второ нареждане се спира консумацията на мляко, пресни плодове и зеленчуци от личните стопанства и стадата неподложени на специален режим на хранене;

Ж) По график на СУПБЗН да започне получаването на ИСЗ, съхраняващи се след получаване в районните складове./от определения резерв на МВР/

З) Да се подготвят наличните количества лекарства и медикаменти за йодна профилактика и да бъде спряна свободната им продажба по аптеките;

И) С помощта на противопожарните автомобили и цистерните от фирмите периодично да се измиват улиците, тротоарите, алеите и затревените площи с вода;

Й) Органите на 4-то РУП - СДВР – отдел Пътна полиция-КАТ да определят маршрутите, по които се отклонява интензивното движение и се въвежда ограничение на скоростта .

К) Ръководителите на търговските обекти съгласувано с органите на СРЗИ да вземат мерки за недопускане на заразени продукти в заведенията за обществено хранене, столове и обекти от търговската мрежа;

Л) Ръководителите на фирми и обекти да вземат мерки за защита дихателните пътища на работниците, работещи на открито;

М) Превозването на хранителни стоки, фуражи и пощенски пратки да става в херметизирани транспортни средства.

Н) Транспортните средства, превозващи хора да се подлагат на дезактивация ежедневно преди излизане на път;

О) Да се получат дегазиращи и миещи препарати и ограничи изразходването им;

П) СРЗИ да установят местата за погребване на радиоактивно замърсени продукти и материали.

Р) СРЗИ да определи местата за лечение на хора със симптоми на лъчева болест и се подготвят необходимите специалисти за това;

С) Кмета на района и ръководителите на обекти да организират осигуряването на материали за херметизация на сгради, складове, магазини и водоизточници;

Т) Управителите на „Софийска вода“ АД и В и К да започнат следене на замърсеността на подаваната питейна вода, съгласувано с органите на СРЗИ;

У) Управителите на фирми с бутилиращи линии в района да преминат към бутилиране на вода за пиене;

Ф) Управителите на автотранспортни фирми и собственици на автомивки в района да ги приведат в готовност за действие, като станции за дезактивация на транспорт.

1.3. Дейности

1. Под ръководството на Зам.- кмета - направление „Зелена система, екология и земеползване“ с наличната техника в Столична община /фирмите за почистване, „Софийска вода“ АД, В и К и др./ се извършва:

- Дезактивация на алеи, улици и площади чрез ръчно или механизирано измиване със силна струя вода;

- Дезактивация на почва чрез отнемане на 10 - 15 см от повърхностния слой или чрез преораване;
 - Дезактивация на тревни площи чрез окосяване, събиране и унищожаване на тревните откоси;
 - Дезактивация на снежна покривка чрез отнемане на 20- 30 см. от горния слой и събиране на определени места;
 - Дезактивация на сгради, работни помещения, машини и съоръжения .
2. Медицинските формирования провеждат по инструкция йодна профилактика на населението, попаднало в зоните с висока радиация по инструкция / съгласно таблицата и картата към плана/.
3. Инженерните формирования и службите за логистика извършват херметизация на водо-източниците, оборите и складовете.
4. Развързват се специализирани пунктове за лична дезактивация, станции за дезактивация на транспорт и облекло, както и за осигуряване на пълна санитарна обработка на личния състав от формированията и дезактивация на техниката участвували в НАВР.
5. Спасителните работи в зоните с висока радиация се провеждат с поставени средства за защита на дихателните органи и кожата при строго спазване на мерките за безопасност.
6. СНАВР се провеждат по сменно - съобразно допустимите дози за облъчване на личния състав и спазване на висока лична хигиена.
7. Храненето се извършва на определени места предимно с готови консервирани храни.
8. След изпълнение на задачата личния състав на формированията преминава през пълна санитарна обработка, а техниката, средствата за защита и др. имущество през пълна дезактивация.

1.4. Щаб за изпълнение на Плана за защита на населението при бедствия:

Със заповед на кмета на Столична община, кмета на район «Триадица» сформира **Щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия**. В заповедта се определят основните задачи, начините за оповестяване, работното място, време за явяване след оповестяване на членовете на щаба. Дейността на щаба се заключава в следното:

1. ръководи, координира и контролира провеждането на спасителните и аварийните дейности по защита на населението при радиационна авария;
2. определя мерки за защита на населението при авария в АЕЦ или трансграничен пренос;
3. събира и обработва постъпващите данни, които характеризират радиационната авария или трансграничния пренос и радиационната обстановка, и прави прогнози за развитието им и за последиците за населението;
4. приема и утвърждава програми за обучение на населението за поведение и действия при радиационна авария и за специализирано обучение на членовете на РСС по прилагането на аварийния план;
5. организира, координира и определя реда за разпространение на информация;

Щабът осъществява управлението на НАВР от предварително оборудвано работно място зала 301 на III етаж в административната сграда, или от оборудван изнесен ПУ. При необходимост може да бъде изграден и подвижен ПУ или да бъде изпратена оперативна група за непосредствено ръководство на НАВР.

Това се налага от необходимостта за непосредствено ръководство на НАВР в участъците или обектите за работа, както и за своевременно подаване на информация до обектите за работа и до висшестоящите органи – Столична община и МВР.

2. Управление и координация

2.1. Общото ръководство на силите, изпълняващи задачи съгласно плана за действия се осъществява в зависимост от критерия за полза - вреда. В мястото на радиационната авария се обособява зона за аварийно планиране, както е показано в отделно приложение.

2.2. Ръководството, управлението, взаимодействието и координацията на силите и средства та, изпълняващи задачи, съгласно този план се извършват от началника на СУПБЗН, при възник нала радиационната авария (радиоактивно замърсяване), които удостоверяват самоличността си със служебна карта, съгласно установения образец и документи за самоличност.

2.3. Всеки член на аварийния екип /представител на органите на изпълнителната власт и местната администрация/ удостоверява самоличността си с инспекторска карта или друг служебен документ, съгласно установения образец и документи за самоличност.

Разработени са процедури при различни видове аварии.

IV. РЕД ЗА УВЕДОМЯВАНЕ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ, СИЛИТЕ ЗА РЕАГИРАНЕ И НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ ЗАПЛАХА ИЛИ ВЪЗНИКВАНЕ НА РАДИАЦИОННА АВАРИЯ, ТРАНСГРАНИЧНО ЗАМЪРСЯВАНЕ ИЛИ ИНЦИДЕНТИ С ИЗТОЧНИЦИ НА ЙОНИЗИРАЩО ЛЪЧЕНИЕ

1. Система за оповестяване/предупреждение/:

1.1. Налични системи за оповестяване /предупреждение/:

Системата за оповестяване / предупреждение на ССС, на общинската администрация и населението на общината включва мероприятия, осигуряващи приемане на сигнали по линия на постоянните Оперативни дежурни в Столична община за бедствени състояния – радиационна авария. Постоянните оперативни дежурни предават информация за кризисни състояние към ОЦ и дежурен в ОСС, областната администрация, оповестяват състава на столичната общинската администрация и районите на Столична община, подават информация до търговските дружества, организации със стопанска и нестопанска цел и фирми на територията на общината,

Контролът по замърсеността на почвата, водата, въздуха, хранителните продукти и фуражите се извършва от радиометричните лаборатории на СРЗИ - София.

При усложняване на радиационната обстановка се организира непрекъснатата посменна работа в радиометричната областна лаборатория за гама-спектрален анализ към СРЗИ – София.

“Бедствено положение” се обявява със заповед на кмета на Столична община.

Копие от заповедта се изпраща незабавно на Областния управител, на Министъра на вътрешните работи и на кметовете на райони.

В заповедта се определя начало на въвеждане на бедственото положение и срокът на неговото действие, / не повече от 30 дни /. Заповедта се оповестява и на населението на общината, чрез средствата за масово осведомяване, вкл. мероприятия за незабавно изпълнение и временни ограничения, ако са необходими.

1.2. Отговорни длъжностни лица и функциите им:

1.2.1. При получено предупреждение:

Когато е възможно прогнозирано възникване на авария или прерастването и в по-голям клас, населението се уведомява преди нейното възникване, като получава следната информация и съвети:

1. настройване на определена честота на радио - и телевизионните приемници;
2. подготвителни съвети към здравни, детски и учебни заведения и другите организации съгласно плана за защита при радиационна авария;
3. препоръки към определени професионални групи.

Оперативният дежурен по «РСС и ЗБ» приема получения сигнал, записва сигнала на хартиен носител, анализира и оценява информацията, взема решение за предаване на информацията на Председателя и секретаря на «ЗСС и ЗБ», при необходимост извършва координация между две и повече длъжностни лица чрез допълнителна информация.

Главният специалист по „ОМП и ЗБ“ / секретар на “РСС и ЗБ” / организира денонощно дежурство за поддържане готовността на районната администрация и за оповестяването на членовете на “РСС и ЗБ” при стихийни бедствия и аварии.

При получаване на сигнал за тежка радиационна авария или за трансгранично замърсяване с радиоактивни вещества дежурния по РСС оповестява:

- Кмета на район “Триадица”;
- Главния Специалист по “ОМП и ЗБ”;
- дежурният по 4-то РУП - СДВР;
- Оперативния Дежурен по Обл.СС.

По решение на кмета на района се оповестяват и привеждат в готовност членовете на Щаба и ръководствата на фирмите и обектите със сигнал "Бедствие", посредством мрежата на мобилните оператори и БТК.

Дежурния по “РСС и ЗБ” изготвя и предава донесения до дежурния по ССС.

Оповестяването на населението се извършва чрез сиреннооповестителната система, а информация се подава:

- По радио и телевизии и с подвижни средства на СДВР, СУПБЗН.

Информационното осигуряване в местата за евакуация и др. места със струпване на хора се предвижда да бъде извършено с мегафони.

Най-решаващо за по-нататъшния успешен ход на НАВР е първоначалното информиране на населението за:

- Местата за евакуиране извън замърсените зони без допускане на паника.
- Инструкция за поведение на населението.
- Пунктовете за раздаване на ИСЗ и йодни таблетки, събиране на пострадали и оказване на медицинска помощ.
- Полицейските постове за възстановяване на обществения ред и предотвратяване на мародерство.
- Ред и начини за привличане на работни групи от доброволци в помощ на НАВР водени от щатни сили на МВР, ГДПБЗН, МЗ, и др.

1.2.2. За оповестяване на:

А. Органите за управление.

- от оперативния дежурен след указания от кмета на района;

Б. Щаба;

- от оперативния дежурен на касаещите ги длъжностни лица след указания от кмета на района (*според обстановката*);

Г. Населението.

- от кмета на Столична община и кмета на района, след координация със СУПБЗН;

За своевременното информиране на населението за създадената обстановка е нужно:

а) готовност за използване на местните средства за масова информация (радио, телевизия и преса) за оповестяване на населението и даване на указания за защита по всяко време на денонощието.

б) разясняване на населението особеностите на бедствието, поведението и действията на населението при радиоактивно замърсяване и информиране за обстановката.

Информацията се предоставя на населението, без да е необходимо изричното ѝ поискване по начин, осигуряващ постоянен и безпрепятствен достъп до нея.

Информацията се преразглежда, обновява и предоставя на населението, както и в случаите на съществени промени в нейното съдържание и обхват.

В случай на авария засегнатото население незабавно се уведомява от органите за управление съобразно тяхната компетентност и периодично се информира за аварията, нейните характеристики, предвидените защитни мерки и при необходимост - за мерките за защита на здравето, които трябва да бъдат предприети, включително:

- 1. вида на аварията и при възможност характеристиките ѝ (характер, продължителност и възможно развитие);**
- 2. полезни съвети за лична хигиена и дезактивация;**
- 3. полезни съвети за прилагането на мерки за защита на здравето, като:**
 - а) ограничаване на консумацията на определени хранителни продукти, които е възможно да са замърсени с радиоактивни вещества;**
 - б) пребиваване в затворени помещения;**
 - в) организацията по раздаване и използване на индивидуални средства за защита и лекарствени средства;**
 - г) организация за временно извеждане;**
- 4. информация за съдействие на органите на изпълнителната власт и аварийните екипи и спазване на техните разпореждания.**

V. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ОТГОВОРНИТЕ ОРГАНИ И ЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЛИКВИДИРАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ РАДИАЦИОННА АВАРИЯ, ТРАНСГРАНИЧНО ЗАМЪРСЯВАНЕ ИЛИ ИНЦИДЕНТИ С ИЗТОЧНИЦИ НА ИОНИЗИРАЩО ЛЪЧЕНИЕ.

Основните видове защитни мерки са:

- 1. уведомяване;**
- 2. лична дезактивация и допълнителни изисквания към обществената и личната хигиена ;**
- 3. индивидуален и радиационен мониторинг;**
- 4.**

ограничаване и контрол на достъпа в местата и районите, замърсени с радиоактивни вещества; 5. защита на дихателните органи; 6. използване на защитни облекла; 7. укриване; 8. йодна профилактика; 9. временно извеждане; 10. преселване (временно или постоянно); 11. ограничаване на потреблението на замърсени хранителни продукти и фуражи. 12. дезактивация на места и райони, замърсени с радиоактивни вещества, и на имущество, както и ограничаване на ползването им.

1. Временно извеждане на населението.

1.1. Длъжностни лица, които могат да разпоредят временно извеждане;

Временно извеждане на населението ще се извърши при разпоредяване на висшестоящите органи. Съгласно чл. 65, ал. 2, т. 8 от Закона за защита при бедствия кмета на общината организира временното извеждане на пострадалите лица. В района на бедствието и при отделните локални случаи временно извеждане на лица от мястото на намеса може да нареди ръководителя на място от СУПБЗН, и делегирани от кмета длъжностни лица от общината.

- Кмет на Столична община;
- Заместник кметове;
- Кмета на района;
- Секретар на Столична община;
- Секретар на района;
- Директор на дирекция ОРУОМПЗБ.

1.2. Случаи на извеждане.

Временно извеждане на населението се осъществява само при определени ситуации на населението на отделни райони на Столична община.

Временно извеждане се разпоредя, когато радиоактивният облак се движи в посока на Столична община и застрашава населението.

1.3. Маршрути за извеждане.

Избират се най-късите и безопасни маршрути, в посока перпендикулярна на посоката на вятъра и радиоактивния облак.

Определят се от кмета на района, след съгласуване с кмета на Столична община и СДВР, като за целта се определят защитените места. След извършване на разузнаване за наличие на радиоактивно замърсяване и получаване на достоверна информация, ръководителят на място указва къде и какъв е маршрута за извеждане на хората. Ако има предварително определен за целта маршрут и не противоречи на данните от разузнаването хората се насочват по този маршрут.

1.4. Длъжностни лица от общинската администрация, отговорни за извеждането и грижите за хора, нуждаещи се от специална помощ / децата и хората в неравностойно положение, ако тези грижи не могат да бъдат осъществявани от хората, които обичайно ги полагат /.

- * Кмета на Столична община;
- * Кмета на район «Триадица»;
- * Заместник кмет на «Триадица»;

2. Места за временно настаняване.

2.1. Определяне на подходящи места за временно настаняване (използване на сгради предварително избрани за тази цел, изграждане на палаткови лагери);

При възникване на радиационна авария и радиоактивно замърсяване, населението се настанява в наличните противорадиационни укрытия или помещения пригодени, като такива.

Когато временното извеждане се извършва извън територията на района, местата за настаняване се определят от висшестоящите органи и ръководствата на област София и в общините в които се извършва самото настаняване.

За настаняване при недостиг на сгради може да се изградят и палаткови лагери.

В район «Триадица» е разработен план за извеждане на населението.

2.2. Оценка на наличното и недостигащото оборудване;

За извършване на точна оценка на наличното и недостигащо оборудване на сградите за настаняване с легла, постелъчен материал, завивки и други ще се определи комисия от районната администрация, която да определи какво и колко недостига, от къде ще се вземе и изготви заявка за недостигащото, която изпраща до Областния щаб и СУПБЗН.

Очаква се недостиг на палатки (фургони) за настаняване на изведеното население, легла, постеловъчни материали, завивки, оборудване свързано със санитарно-хигиенните нужди на същите, ИСЗ, препарати за почистване, цистерни за транспортиране на вода, подвижни ел. агрегати, осветителни тела, проводници за осигуряване на ел. напрежение за изграждащите се временни лагери.

Оценката на наличното оборудване и необходимост от доставка за покриване на нуждите ще се извърши от Щаба след получаване на достоверни сведения за пораженията вследствие на радиоактивното замърсяване в резултат на авария или трансграничен пренос.

2.3. Длъжностни лица от общинската администрация, отговорни за осигуряване на наличното оборудване;

- Заместник кмет „Транспорт и транспортни комуникации,“;
- Директор на дирекция “Социално подпомагане”;
- Директор на дирекция „Логистика“;
- Директор на дирекция ОРУОМПЗБ.

2.4 .Разчет на недостигащото оборудване;

Разчета ще се изготви на база брой на пострадалите и недостиг на оборудване / легла, дюшеци, одеала, палатки, фургони и др. /;

Недостигащо оборудване може да се набави, чрез заявки от склада на СС на БЧК и от склада на СУПБЗН.

3. Оценка на нуждите от снабдяване с храна, вода, лекарствени продукти, медикаменти др. от първа и последваща необходимост.

3.1. Отговорно длъжностно лице от общинската администрация координиращо нуждите от храни, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други;

3. Оценка на нуждите от снабдяване с храна, вода, лекарствени продукти, медикаменти и др. от първа и последваща необходимост.

3.1. Отговорни длъжностни лице от районната администрация координиращо нуждите от храна, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други

- Заместник кмет – направление “Култура, образование, интеграция на хора с увреждания и социални дейности”;
- Отдел “УОСЖФРКТД”;
- Директора на ХХІХ ДКЦ;
- главен специалист па “ОМП и ЗБ”.

Необходимо е всички семейства, живеещи на територията на район “Триадица” да подготвят “семеен комплект” за бедствие.

3.2. В районите на Столична община, подлежащи на временно извеждане на населението, са направени разчети за три дни за нуждите от:

- вода;
- храна;
- лекарствени продукти;
- медицински изделия;
- отопление;
- осветление;
- постелочно оборудване.

Разчетите са направени на базата на следната разкладка за едно денонощие:

№ по ред	Наименование	Грамаж / бр. / на човек
I.Хранителни продукти		
1.	Хляб	800гр.
2.	Сирене / кашкавал	35гр.
3.	Кисело мляко	400гр./кофички 2 бр.
4.	Колбаси	30 гр.

5.	Масло	15 гр.
6.	Захар	25 гр.
7.	Конфитюр	25 гр.
8.	Вода	20 л.
9.	Консерви	2 бр.
10.	Яйца	1 бр.
11.	Консерви	2бр.
II. Нехранителни продукти		
1.	Сапун	1бр.
2.	Веро - опаковка	1/2бр.
3.	Тоалетна хартия	1 ролка. за 3дни

Необходимо е район "Триадица" да сключи договори с фирми доставчици след отпускане на необходимите финансови средства по Решение на Столичния общински съвет.

Във район "Триадица", след оценка на последствията от бедствието, ще се направи разчет за необходимостта от следното имущество.

№ по ред	Наименование
1.	Палатки
2.	Дюшеци /Шалтета/
3.	Одеяла
4.	Възглавници
5.	Печки
6.	Дърва за огрев
7.	Агрегати за осветление с кабелна мрежа
8.	Водоноски
9.	Преносими химически тоалетни
10.	Походни кухни и др.

Местата за тяхното приемане са в районите за устройване на палаткови лагери /показани на картата/.

4. Разчистване на пътищата и осигуряване на проходимост.

Измиване на пътища, улици, тротоари, площади, алеи и зелени площи, дезактивация чрез преораване и отнемане на повърхностния слой.

4.1. Отговорно лице на дейностите по разчистването;

Заместник кмет „Транспорт и транспортни комуникации“;
Заместник кмет „Инвестиции и строителство“;
Директор на „Столичен инспекторат“;
Директор на дирекция ОРУОМПЗБ;
Директор на дирекция „Инженерна инфраструктура“;
Директор на дирекция „Транспорт“;
Директор на дирекция „Транспортна инфраструктура“.
Щаб за координация при бедствия – експерти и специалисти;
Началник на СУПБЗН;

4.2. Налично оборудване и неговото местонахождение;

Наличното оборудване и техника на общинските и, държавните фирми, и фирми на юридически лица със стопанска и нестопанска цел;

Споразумителна кореспонденция за предоставяне на техника срещу актове за възлагане, като средствата се възстановяват от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане - МС).

По разпореждане на Председателя на Щаба, за координатор по разчистване на пътищата и осигуряване на тяхната проходимост от Столична община е назначен директора на дирекция "Транспортна инфраструктура".

Под негово ръководство се създава организация за:

- определяне на маршрутите за движение на силите и средствата;
- броя и състава на подразделенията;
- отговорни лица за отделните групи;
- определяне на видовете работи;
- необходимост от привличане на допълнителни сили и средства;
-

4.3. Организация на действие на силите на Столична община

При Радиационна авария на територията на Столична община, Щаба, след анализ и оценка на обстановката в местата на бедствието / по данни от оперативните групи и докладите на кметовете на райони /, насочват предварително създадената групировка от сили и средства към местата за провеждане на НАВР. По разпореждане на Председателя на Щаба, за координатор по разчистване на пътищата и осигуряване на тяхната проходимост до местата от Столична община е назначен директора на дирекция «Транспорт».

Под негово ръководство се създава организация за:

- определяне на маршрутите за движение на силите и средствата участващи във СНАВР;
- брой и състав на подразделенията за участие в НАВР;
- отговорни лица за отделните групи;
- определяне на видовете работи по възстановяване на разрушените участъци и обекти

по райони;

- необходимост от привличане на допълнителни сили и средства;
- други.

5. Организация на комуникациите.

5.1. Налични средства и възможности за комуникация / директни телефонни връзки, обходни телефонни връзки, мобилни телефонни връзки, радио връзка и интернет връзка/ на Столична община - ОДЦ на СУПБЗН, областния управител, със съседни общини и населени места, районите, кметствата от общината и длъжностни лица от общината;

- Технически комплекс за оповестяване ТКО за връзка по команден ред с областен дежурен по линия на държавното оповестяване за кризи от военен и невоенен характер;
- Превключване на връзките от обществената електронна съобщителна мрежа на БТК за нуждите на органите за ръководство при бедствия – Министерски съвет, Щабовете в Столична община и район «Триадица»;
- Стационарен телефон / факс за връзка с номер при Оперативния дежурен по «РСС и ЗБ»;
- Списък с телефони за връзка (мобилни и стационарни) на РСС, Щаба за координация на СНАВР, състава на районната администрация, органи на изпълнителната власт, търговски дружества и фирми, организации с нестопанска цел на територията на общината и района;
- Местните радио и телевизионни кабелни станции;

Комуникациите в Столична община се осъществява както следва:

1. В общината е изградена цифрова АТЦ «Нортел», намираща се в сградата на ул. «Московска» 33. По наети линии се осъществява аналогова телефонна връзка с оперативните дежурни в районите;

2. Посредством наети цифрови линии се осъществява речева и факсимилна свръзка с районите на Столична община, държавните институции и др. ведомства на територията на общината, общинските търговски дружества и др.;

Столична община използва корпоративна GSM мрежа за връзка между основния ръководен състав;

В общината е изградена цифрова УКВ радиовръзка за оповестяване и управление от Столична община през районите до кметствата, а така също с дежурния на Областния съвет по сигурност и дежурния в СДВР и СУПБЗН;

4. Със СУПБЗН /ОДЦ/, граничещите със Столична община съседни общини и др. населени места няма изградени преки комуникации. При необходимост се комуникира с отделни представители чрез GSM мрежата, и факсимилните апарати;

5. С районите се обменят данни посредством **Интернет**.

5.2. Планиране на допълнителни и резервни средства за комуникация и връзка с околния свят;

Искане до Областния управител на София.

5.3. Разработен е телефонен указател и са посочени е – mail адреси.

5.4. Отговорно длъжностно лице от общинската администрация, координиращо комуникациите по време на бедствие.

За корординиращо лице е определен – главният специалист по "ОМП и ЗБ".

6. Законност и ред.

6.1. Длъжностни лица, отговарящи за реда и законността;

Директор СДВР, Директор на дирекция ОРУОМПЗБ;

За координиращо лице, отговарящо за реда и законността от СДВР е назначен инспектор от група УКОМБ – СДВР.

При инцидент с радиоактивен източник на йонизиращо лъчение се сформира аварийен екип, включващ специалисти от:

- Агенция за ядрено регулиране;
- СУПБЗН;
- Национален център по радиобиология и радиационна защита;
- СДВР, служба "Контрол на общоопасните средства";
- Министерство на околната среда и водите (при опасност за околната среда /;
- ИЯИЯЕ – БАН – (при необходимост от прибиране на радиоактивния материал като РАО);
- СДВР – при необходимост от ограждане на периметър на сигурност около зоната на инцидента;

- СУПБЗН – при опасност или наличие на пожар в обект с радиоактивни източници или материали;

Взаимодействието между Общинската администрация (КЩ) и органите на МВР се извършва съгласно Плановете за взаимодействие.

Осъществява се с органите на РУ под ръководството на Началника на РУ и указанията на отговорника от общината – Секретаря на общината.

Силите на посочените органи изпълняват следните основни задачи:

- Организиране на комендантска служба в района и по пътищата водещи към него.
- Отцепване на пострадали жилищни сгради и стопански обекти;
- Осигуряване охраната на магазини, складове и жилищни домове в огнищата на поражение;
- Усилване охраната на обществени сгради и обекти от НС и такива съхраняващи документи от особена важност;
- Предотвратяване на паника сред населението и възстановяване спокойствието и обществения ред, борба с мародерите;
- Въвеждане ред по бензиностанциите;
- Осигуряване условия за въвеждане силите на СУПБЗН;
- Установяване самоличността на загиналите;
- Извършване адресната регистрация на евакуираното население;
- Набелязване на мерки за недопускане на аварии и катастрофи;
- Осигуряване на административен надзор за изпълнение на режимните мероприятия, свързани с прехраната на населението, разпределението на лекарствата и др.
- Осигуряване на ред и безопасност при евакуация на населението и материалните ценности от района на бедствието.

7. Логистика.

Ще бъде извършен разчет на съществуващите запаси от ИСЗ, хранителни припаси, лекарствени средства, дрехи, постелъчни материали в местните търговски обекти и аптеки, и анализ на необходимостта от незабавно свързване с доставчиците и фондации за доставяне на дарения.

7.1. Задачи и отговорни длъжностни лица участващи в логистиката

Материалите, свързани с отстраняване на аварии по КЕМ се осигуряват от аварийните запаси на съответните фирми.

Прибори за радиационно разузнаване и др. дозиметрична апаратура за индивидуален и колективен контрол се осигуряват от СУ ПБЗН, МО и МВР.

Дезактивационни материали могат да бъдат доставени от местната търговска мрежа. Техника за дезактивация и поливъчни машини ще се осигурят от РСПБЗН, местните фирми, а при недостигащи ще се търси съдействие от съседни общини чрез ОДЦ – СУПБЗН.

Индивидуални средства за защита за населението ще се осигурят от общинските складове.

По време на спасителните работи личния състав от формированията ще получават безплатна храна. Храната ще се подготвя от налични ресторанти и столове или временни пунктове, които ще бъдат развърнати в районите за почивка на формированията. Реда за поднасяне на храната ще бъде в зависимост от условията за работа. Ако е възможно, топла храна ще се поднася на мястото за работа, а при неблагоприятни условия храненето ще се извършва на пункта за приготвяне или се приготвя в сух вид.

Осигуряване на техниката ще се извършва от водачите и стационарните технически работилници на фирмите и обектите, чиято собственост е автомобилната и инженерната техника. Техниката привлечена за участие в НАВР се явява със заредени с ГСМ резервоари, които им осигуряват най-малко едно денонощие работа. В хода на СНАВР зареждането ще става от автоцистерни с ГСМ в района за работа. За осигуряване на ГСМ е сключен договор с "Лукойл" и др..

Механизацията ще се пренасочва към района на аварията за извършване на дезактивация.

Основните задачи, свързани с осигуряването на продукти от първа необходимост са следните:

- Изготвяне разчет на съществуващите хранителни запаси, лекарствени средства, дрехи, постелъчни материали и други стоки от първа необходимост намерени в наличност към момента на бедствието.

- Изготвяне разчет за необходимостта от хранителни запаси, лекарствени средства, дезактивационни материали и други стоки от първа необходимост за осигуряване на цялото население от пострадалия район.

- Осигуряване на необходимите количества постелъчен материал, легла, одеяла и др. само за населението настанено във временни помещения, палаткови лагери, фургоны и др.

- Определяне на доставчици и влизане в договорни отношения с тях за доставяне на недостигащите материали, ИСЗ и стоки от първа необходимост.

- Издирване на фондации и организации за доставка на дарения от страната и чужбина и определяне необходимостта от инвентар и имущество.

Дейности на отдела по снабдяване за подпомагане на пострадалите:

*Закупуване на материалите и водене на преговори с доставчиците – извършва се от специалисти, профилирани по видове закупувани материали, с цел постигане на по-добри резултати;

* Управление на функцията снабдяване:

- а) разработване на политика за снабдяване;
- б) процедури за извършване на дейностите;
- в) контрол и координиране на операциите по снабдяването;
- г) управление на взаимовръзките със специални доставчици.

*Следене изпълнението на поръчките:

- а) следене изпълнението на сключените договори с доставчиците;
- б) поддържане на взаимовръзките с тях;
- в) научаване на информация за изпълнение на конкретна поръчка;
- г) преодоляване на възникнали проблеми.

*Стратегическо планиране и провеждане на проучвания:

*Административни дейности – всички оперативни дейности, които се извършват от служителите в отдела, свързани с изготвяне на документи, доклади, въвеждане на информация и др.

Заместник кмет „Финанси, стопанска дейност, европейски програми и проекти”

Директор на дирекция „Обществени поръчки и концесии”;

Директор на дирекция „Логистика”;

Директор на дирекция „Финанси”;

7.2. Ред за взаимодействие и съгласуване между тях:

Дейности, водещи до избор на подходящи доставчици:

*Разработване и поддържане на база от доставчици – да се обхванат също и потенциалните доставчици за в бъдеще като се изхожда от промените, които се очаква да настъпят в продуктовата структура на фирмите. За преработване на тази база от доставчици е необходимо да има координираност между Столична община и фирмите доставчици.

*Източници на информация: файл с данните за доставчиците в отдела по снабдяване:

- данни за името на доставчика и материалите;
- за качеството на получаваните материали и надеждността на доставките;
- обща информация за производството и управление на доставчика и други.

*Каталог на доставчиците;

- включва всички участници в създаването и довеждането на продуктите до клиентите

* координира се чрез информационната система, до която имат достъп всички участници.

7.3. Договорени споразумения с доставчици;

Споразуменията с доставчиците се определят на базата на двустранно подписани договори с определени в тях цени на стоките, срок за доставка и количество

*Определяне на онези, закупувани от Столична община материали и компоненти, за които са необходими партньорски взаимоотношения с доставчиците.

7.4. Отговорно длъжностно лице от общинската администрация, координиращо изпълнението на дейностите.

Заместник кмет „Финанси, стопанска дейност, европейски програми и проекти”

8. Транспорт.

8.1. Отговорни длъжностни лица от общинската администрация, координиращи осигуряването на транспорта;

Заместник кмет „Транспорт и транспортни комуникации”;

Директор на дирекция „Транспорт”.

8.2. Налични МПС и местонахождението им;

Споразумителна кореспонденция за предоставяне на транспортни средства за извозване на пострадала до местата за настаняване или оказване на първа помощ, срещу актове за възлагане с транспортните фирми, като средствата се възстановяват от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане – Министерски съвет.

8.3 Списък на лицата / юридически и физически / и координати за връзка с тях, които осигуряват транспортни средства.

„Център за градска мобилност” ЕАД.- сл.тел. 831 90 75 / факс 831-90-71.

В Столична община на основание решение на Председателя на Щаба, от състава на Щаба се създава работна група на основата на дирекция “Транспорт”, като допълнително се привличат експерти и специалисти от следните дирекции:

- Дирекция “ОРУОМПЗБ”;
- Дирекция “Кординация и контрол”;
- Дирекция “Финанси”;

9. Здравеопазване.

Медицинското осигуряване включва оказване на медицинска помощ от специализирани медицински екипи от МБАЛ и намеса на органите за държавен здравен контрол СРЗИ за намаляване на въздействието на радиационната авария върху здравето и осигуряване на безопасността на населението.

Медицинското осигуряване се организира с цел оказване на първа медицинска помощ и спешна специализирана и квалифицирана помощ на работниците и служителите, населението и личния състав от силите на единната спасителна система и доброволните формирования участващи в НАВР. Организира се от изпълнителния директор на МБАЛ, посредством подчинените му медицински сили. Основа на медицинската групировка са силите на МБАЛ, общопрактикуващите лекари, екипите на ЦСМП.

Специализирания транспорт се осигурява основно от МБАЛ и центъра за СМП. Чрез органите на СРЗИ се организира и провежда непрекъснат контрол на околната среда, и се провеждат строги санитарно-хигиенни и протиепидемични мероприятия с цел недопускане на възникване и разпространение на епидемии сред населението.

Ръководителите на здравните и лечебните заведения осигуряват и обучават специализирани екипи за оценка на аварийната обстановка и оказване на спешна медицинска помощ при радиационни аварии.

Контролът на замърсяването с радиоактивни вещества се извършва за предотвратяване на разпространението му върху пострадалите от радиационната авария, медицински екипи, др. участници в спасителните дейности и на апаратурата и другите средства, използвани при оказването на медицинската помощ.

Здравните норми за защита на лицата в случай на радиационна авария имат за цел:

- предотвратяване появата на детерминистични здравни ефекти (вредни за здравето ефекти от въздействие на йонизиращи лъчения, за които има минимална прагова доза, над която се проявява даден вреден ефект.
- ограничаване на риска от развитие на стохастични ефекти (вредни ефекти от въздействие на йонизиращи лъчения, за които се приема, че няма прагова доза).

Здравните норми се прилагат с оглед не допускане превишаване на допустимите дози на облъчване на специализираните екипи, които участват при радиационни аварии, както и за осигуряване защитата на населението чрез неотложни защитни мерки.

Осигуряването на неотложните защитни мерки се извършва:

- възможно най-рано във времето;
- при едновременно прилагане на повече от една защитна мярка.

Здравните норми за защита на населението се определят чрез:

- прогнозираны погълнати дози в рамките на 48 часа;
- предотвратими дози, посочени в приложение;

Здравните норми за прилагане на дълговременни защитни мерки и за прилагане на йодна профилактика са посочени в приложение.

9.1. Длъжностно лице, отговорно за координацията на действията за оказване на първа помощ;

Заместник кмет- „Здравеопазване, интеграция на хора с увреждания и социални дейности“;

9.2. Определяне на здравните заведения с възможност за оказване на специализирана медицинска помощ и каква специализирана медицинска помощ могат да окажат?

Столична община разполага с 4 (четири) Многопрофилни болници за активно лечение (МБАЛ) това са ; I ; II ;IV и V МБАЛ.

Три Специализирани болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация (СБДПЛР) това са ;

- СБДПЛР – „Панчарево“
- СБДПЛР – „Кремиковци“
- СБДПЛР – „Бухово „

Две Специализирани Акушеро-Гинекологични болници за активно лечение (САГБАЛ) това са ;

- I САГБАЛ – „Св. София“
- II САГБАЛ – „Шейново“

Една Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация на деца с церебрална парализа (СБДПЛР ДЦП).

Една Специализирана болница за активно лечение за онкологични заболявания (СБАЛОЗ)

Същите лечебни заведения разполагат със следния леглови фонд.

I МБАЛ - 305 легла	I САГБАЛ - 314 легла;
II МБАЛ - 230 легла	II САГБАЛ - 124 легла;
IV МБАЛ – 74 легла	СБДПЛР – „Панчарево“ - 95 легла;
V МБАЛ - 421 легла	СБДПЛР – „Кремиковци“- 60 легла;
	СБДПЛР – „ Бухово“ - 80 легла;
	СБДПЛР ДЦП „Св.София“-100 легла;
	СБАЛОЗ - 100 легла.

- От тях;
- хирургически профил - 217 легла
 - терапевтичен профил - 788 легла
 - педиатричен профил - 230 легла
 - рехабилитационен - 297 легла

Със заповед на Министерство на Здравеопазването от 2003г. в МБАЛ,са създадени регионални специализирани екипи.

Регионалните екипи са окомплектовани на 100% с личен състав,лечебните средства, превързочните и хирургически инструменти от съществуващата база на мирновременната структура намираща се в отделенията.

Готовността на екипите е ;

- В работно време - 40 минути .
- В извън раб.време -3 часа.

МБАЛ разполагат с планировка за действие в условията за бедствия, създадена на основа ние Закона за защита при бедствия от 2005г.и доп.2011г.

За оказване на долекарска помощ и първа лекарска помощ, Столична община разполага още с (23) двадесет и три броя Диагностично-Консултативни Центрове (ДКЦ), Медицински Центрове (МЦ), Дентални Центрове (ДЦ) Лаборатории.

В Диагностично – Консултативните Центрове, практикуват (443) лекари.

Като от тях;

172 – хирургичен профил;

214 - терапевтичен профил;

57 - други.

Освен това на територията на Столична община са дислоцирани **21 бр.** лечебни заведения на Министерство на Здравеопазването, Министерство на Отбраната , МВР и др. Те разполагат с **4 931** легла.

Същите ще се използват при бедствени ситуации , след съгласуване със СРЗИ.

Осигуряването на първа медицинска помощ (ПМП) в огнището на поражение се оказва и от СС на БЧК.

Първа долекарска Помощ (ПМЛ) в огнището на поражение от доброволния младежки отряд на СС на БЧК.

За оказване на квалифицирана медицинска помощ, нуждаещите се евакуират към съответното болнично заведение със сили и средства на ЦСМП и усилващи такива.

При огнище с множество поразени се търси съдействието на СРЗИ, МЗ, за работа на Военно-Медицински Отряд за бързо реагиране (ВМОБР).

При бедствена ситуация (евентуално) в засегнатата сграда на МБАЛ и невъзможност да функционират в постоянна местостоянка, има разчети за оцелелия личен състав и специалисти да се съсредоточат в друга МБАЛ.

При недостик на легла за настаняване на поразените се извършва /маньовър/ премества не на болни от едно лечебно заведение в друго.

Съществуващите медицински учреждения имат възможност да формират стационарни лекарски екипи, които да подпомагат медицинските сили и средства на ЦСМП по :

- осигуряване на първа лекарска и квалифицирана медицинска помощ по жизнени показания в местата за временно настаняване на населението и за усилване на др. лечебни заведения;
- оказване на специализирана помощ на пострадалото население при изнасяне от поразените зони;
- организация на евакуационните мероприятия на ранените в районите на поражение от земетресението;
- консултативна помощ на др. лечебни заведения, старчески домове, социални домове, детски ясли и детски градини и др.

9.3. Налично оборудване в определените здравни заведения;

Медицинското оборудване е добро, но има необходимост от допълнителна апаратура, както и по-качествена такава за поддържане на жизнените функции на пациентите.

9.4. Налични запаси от медицински изделия и лекарствени продукти в определените здравни заведения и за какъв период от време запасите ще бъдат достатъчни?

При бедствие Ядрена или радиационна авария лечебните заведения разполагат със запаси от текущо финансово, материално-техническо и кадрово осигуряване както следва:

- за оказване на спешна медицинска помощ – за 5 дни;
- за оказване на квалифицирана помощ - за 10 дни;
- с лекарствени средства – за 20 дни;
- с гориво-смазочни материали – за 6 дни;
- с вещеве имуществе, домакинско имуществе, вода, електроенергия и топлоенергия – за целия период;

Дейността по маньовъра, подготовката и взаимодействието се координира от оперативна група от дирекция “Здравеопазване” и дирекция “Социално подпомагане” на Столична община.

Медицинските формирования провеждат йодна профилактика на населението попаднало в зоните с висока радиация. За населението на Район «Триадица» са осигурени 36 бр. кашони, във всеки има по 480 блистера по 10 таблетки Калиев йодид. Същите ще бъдат раздадени след Решение на Министерски съвет в пунктовете - съгласно таблицата:

**ПУНКТОВЕ ЗА РАЗДАВАНЕ НА ТАБЛЕТКИ С КАЛИЕВ ЙОДИД НА
НАСЕЛЕНИЕТО
В РАЙОН “ТРИАДИЦА”**

№ ПО РЕД	ПУНКТОВЕ ЗА ПРЕГЛЕД И РАЗДАВАНЕ НА ТАБЛЕТКИ	КАШОНИ /БР./	ГРАНИЦИ НА РАЙОНА ОТ КОЙТО ГРАЖДАНИТЕ ПРИЕМАТ ТАБЛЕТКИ
1.	“Св. Г. ПОБЕДОНОСЕЦ”	5	бул. България; ул. Позитано; бул. Витоша; П. Евтимий
2.	Читалище “И. ДЕНКОГЛУ”	5	бул. Прага; П. Евтимий; Баба Неделя; П. Славейков
3.	14 ДКЦ	5	бул. България; Черни Врх; Арсеналски; Я. Забунов
4.	Читалище “Д-р. П. БЕРОН”	5	ул. Я. Забунов; Арсеналски; Б. Черква; П. Ю. Тодоров
5.	Читалище “СВЕТЛИНА”	5	бул. България; бул. П. Ю. Тодоров; бул. Гоце Делчев
6.	Спортна зала “ТРИАДИЦА “	5	бул. България; Г. Делчев; Б. Водопад; Т. Каблешков
7.	29 ДКЦ	5	бул. България; Т. Каблешков; Б. Водопад; Силиврия Д. Белишки; Т. Джебаров; Околорвъстен път;
8.	Читалище “Д. ДИНЕВ”	1	ул. Т. Джебаров; Д. Белишки; Силиврия; Б. Водопад; Х. Ибсен; Черни връх; Околорвъстен път;

10. Възстановяване на инфраструктурата на общината.

10.1. Ръководство на дейността по възстановяване на услугите и инфраструктурата;

Ръководството по възстановяването на съоръженията и други обекти на инженерната инфраструктура в Столична община се осъществява от направленията :

1. “Инвестиции и строителство”;
2. “Зелена система, екология и земеползване”.

10.2. Отговорни лица, ангажирани за определяне на местата и обектите / инфраструктура / за възстановяване; степенуване по важност на обектите; извършване на възстановителните работи;

Под ръководството на Зам-кмета на общината се изграждат най-малко 2 работни комисии от специалисти за извършване на оглед и провеждане на дезактивация на обектите.

Важността на обектите за дезактивация се определя въз основа на целесъобразността от тяхното използване, а именно:

1. Обекти от хранително-вкусовата промишленост, обекти определящи жизнената дейност на общината и осигуряващи стоки от първа необходимост.

2. Обекти на здравеопазването и образованието.

3. Улици, жилищни и стопански сгради.

На основание заповед на Кмета на Столична община се съставят комисии от специалисти от дирекции на Столична община както следва:

1. дирекция "Инженерна инфраструктура";
2. дирекция "Общински земи, гори, водни обекти и околна среда";
3. дирекция "ОРУОМПЗБ";
4. дирекция "Зелена система";
5. дирекция "Околна среда";
6. дирекция "Транспортна инфраструктура";
7. дирекция "ЖОСТЕЕ";
8. дирекция "Здравеопазване";
9. представители на районите;
10. други.

За участие в комисията се привличат експерти от:

1. "Софинвест" ЕООД;
2. "София – проект" ;
3. СУПБЗН;
4. Експерт – оценител / лицензиран /;
5. Външни експерти.

Комисията да:

1. Извърши оглед и оценка на нанесените щети на "пострадалите обекти" от инженерната и транспортната инфраструктура на територията на Столична община / районите;
2. Изготви списък на всички "пострадали обекти", степенувани по важност;
3. Да подготви необходимите документи за проектиране - изготвяне на технически проекти задания / за възстановяване на обектите;
4. Осигури необходимите финансови средства за тяхното възстановяване или изграждане;
5. Да възложи процедура за сключване на договори;
6. Да осъществява контрол при изграждане на обектите и приемане на същите;
7. Да изготви заповед за поставените и задачи.

В заповедта се указва времето, реда за работа на комисията и срока за изготвяне на констативния протокол с предложения за провеждане на:

- краткосрочни мероприятия;
- средносрочни мероприятия;
- дългосрочни мероприятия.

10.3. Ред за координация на дейностите:

Подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

Неотложните възстановителни работи се организират от органите на изпълнителната власт в съответствие с функциите им.

По искане на кмета чрез ОДЦ на СУПБЗН в НАВР се включват сили и средства от Единната спасителна система (търговски дружества, еднолични търговци, юридически лица с нестопанска цел, лечебни заведения извън структурата на МЗ и др.). След приключване на дейността Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане предоставя средства за възстановяване на извършените непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи. Към искането се прилагат – акт за възлагане провеждането на НАВР на привлечените сили и средства на единната спасителна система, както и разходооправдателни документи.

10.4. Отговорно длъжностно лице от общинската администрация, координиращо дейностите по възстановяването, качеството на изпълнението им и законосъобразното изразходване на отпуснатите финансови средства.

- Заместник кмет „Инвестиции и строителство“;
- Заместник кмет „Финанси и стопанска дейност“.

11. Подпомагане на засегнатото население.

11.1. Вътрешно подпомагане.

11.1.1. Длъжностни лица от общинската администрация , отговорни за подпомагане на засегнатото население.

За пострадали, нуждаещи се от медико-социални грижи – Заместник кмет „Здравеопазване, интеграция на хора с увреждания и социални дейности“;

За пострадали, нуждаещи се от временно настаняване

Заместник кмет „Финанси и стопанска дейност“.

11.1.2. Дейности за осигуряване на подслон, храна, вода и други от първа необходимост на нуждаещите се;

Настаняването на евакуираното население се извършва в посочените в т. IV, 2.1. сгради, а при недостиг на такива се организират палаткови лагери и се изготвят заявки за доставка на фургони.

Дирекция “Социално подпомагане”:

- Организира осигуряването на населението от засегнатите райони с необходимия фонд от облекло, обувки и други стоки от първа необходимост;
- Организира херметизирането в търговските обекти, столовете за обществено хранене за работа в условията на повишена радиация;
- Контролира спазването на забраната за употреба на мляко, пресни плодове и зеленчуци от личните стопанства и стада, неподложени на специален режим на хранене;
- Съвместно с органите на СРЗИ осъществява контрол на качеството на хранителните продукти доставени в магазинните мрежи;
- Организирано изхранването на населението:
 - o в населените места засегнати от бедствието;
 - o в районите за настаняване;
 - o в заведенията за обществено хранене;
 - o в училищните столове.
- През зимния сезон осигуряват отоплителни уреди и материали;
- Осигурява продоволствие на личния състав на силите определени за извършване на НАВР
- Организира и ръководи техническото осигуряване и осигуряване на ГСМ на инженерната техника и др. специална техника за провеждане на НАВР и евакуация.

Взаимодействието с търговските обекти и заведенията за обществено хранене се осъществява от дирекция “Регулиране на търговската дейност”.

-определяне на длъжностни лица от ресорните заместник кметове за работа в “мястото за намеса”;

-осигуряване на транспорт с висока проходимост;

-изготвяне на списък на лицата, нуждаещи се от помощ / вкл. на кой адрес се намират, от какво имат нужда, от каква помощ се нуждаят и др./;

-даване на указания къде ще бъдат насочени;

- необходимост от транспорт за временно извеждане от определен адрес или настаняване до определените места;

-други мероприятия.

11.1.3. Отговорно лице от общинската и районна администрация, определящо най-необходимото за нуждаещите се;

Секретар на Столична община;

Секретар на район «Триадица».

11.1.4. Ред за извършване на спешни доставки след бедствие;

Редът за извършване на спешни доставки ще се определя в зависимост от степента на пораженията, климатичните условия и оценката на нуждите от храни, дрехи и лекарства. Решението за доставяне се взема от кмета на общината.

Редът за извършване на спешни доставки се определя от кмета на Столична община след:

*получаване на актуална информация от “Ръководителя на място” за обстановката в района или в най-засегнатите райони;

*анализ на информацията в Щаба за провеждане на НАВР;

*набелязване на мероприятия за незабавно изпълнение;

*вземане на решение от кмета на Столична община;

*даване на указания на длъжностните лица по видовете осигурявания за приоритетни доставки в определени обекти на общината – определените места за настаняване на пострадали, училища и детски градини, големи квартални магазини.

11.1.5. Отговорни лица за доставките и разпределянето им.

Ресорни заместник кметове, според вида на помощта и конкретната обстановка.

По решение на Председателя на Щаба, ръководството за подпомагане на населението е възложено на Оперативна група с участието на експерти от дирекции на Столична община както следва:

1. Дирекция "Икономика и търговска дейност";
2. Дирекция "ОРУОМПЗБ";
3. Дирекция "Транспорт";

Изготвен е подробен разчет от районите на Столична община за осигуряване на евакуираното население с хранителни и нехранителни продукти, и др. видове имуществва.

Реда за извършване на доставките е както следва:

- Изпращане на факс до фирмите доставчици, съгласно предварително изготвени таблични форми и определените за тяхното получаване места;
- Извършване на доставка от фирмите до местата за получаване от районите;
- Разтоварване и разпределение на същите по места за настаняване от районите;
- Раздаване на необходимите продукти и материали на евакуираното население;
- Подготовка на разчети за следващия ден.
-

11.2. Външно подпомагане.

11.2.1. Ред за изготвяне на заявките/исканията;

Въз основа на направената от комисииите оценка за нуждите на пострадалото население се изготвят заявки за външно подпомагане на общината, като приоритетно се изготвят такива за стоки от първа необходимост

Исканията за външно за общината подпомагане се изпращат до Областния управител на област София.

Разплащане на непредвидени разходи за НАВР на включените чрез ОДЦ на СУПБЗН сили и средства на ЕСС.

Предварително в Столична община са изготвени типови таблици /бланки/ с искания за подпомагане на евакуираното население с хранителни продукти, нехранителни продукти и др. необходими имуществва.

Външното подпомагане се извършва от:

1. Български червен кръст;
2. Страни от ЕС.

По решение на председателя на Щаба за координатор за изпълнение на вътрешните и външни доставки е определен директора на дирекция "Икономика и търговска дейност".

11.2.2. Длъжностно лице от общинската администрация, отговорно за изготвянето на заявките/исканията - /подготвя се типова форма на заявка/;

Методическото ръководство и контрола по изготвяне на заявките /исканията се осъществява от Заместник кмет по „Финанси и стопанска дейност“.

Техническото изготвяне на заявките /исканията се осъществява от директорите на дирекции и отделите, касаещи ликвидирането на последствията от Ядрена или Радиационна авария.

11.2.3. Определяне на местата в областта за изпращане на заявките;

Областен щаб за координация на НАВР;
Столичен съвет на БЧК;
СУПБЗН.

11.2.4. Определяне на местата в общината за получаване на помощите;

Получените помощи ще бъдат временно съхранени в складовете на общината и дирекция "Социално подпомагане", а за бързо развалящи се продукти ще се използват хладилните камери на ученическите столове, на месо и млекопреработвателните предприятия.

Местата за получаване на помощите се определят със заповед на кмета на Столична община съобразно свободните налични складове съгласувано с Дирекция "Социално подпомагане".

11.2.5. Отговорни лица за разпределението, раздаването и отчитането на подпомагането.

Помощите се приемат във временните складове от секретаря на общината, а отговорност за съхранението и охраната им носи домакинът. Организацията за раздаването им на населението се извършва от дирекциите “Социални дейности” и “Социално подпомагане”. Отчитането на раздадените помощи се извършва в обратния ред.

Ресорни заместник кметове, според вида на помощта и конкретната обстановка.

11.3. Отговорно длъжностно лице от общинската администрация, координиращо външното и вътрешното подпомагане.

Заместник кмет „Финанси и стопанска дейност”.

Директори на дирекции имащи задължения.

VI. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ОТГОВОРНИТЕ ДЛЪЖНОСТНИ ЛИЦА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

Разработени са стандартни оперативни процедури за работа на членовете на Щаба за въвеждане на Плана за защита при бедствия – част III **Защита при Ядрена и радиационна авария.**

VII. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Планът е съобразен с наличните сили и средства на Столична община, Единната спасителна система, физическите и юридическите лица на територията на общината.

При необходимост от допълнителни сили и средства, те се осигуряват поетапно от други области чрез **Областния управител на област София.**

Активирането на формированията от Българската армия се извършва след постъпило искане от Кмета на района и от кмета на Столична община.

Разрешение за тяхното участие дава министърът на отбраната до началника на отбраната, който чрез командващия на Съвместното командване на силите, активира същите.

VIII. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕКИПИТЕ ОТ СТОЛИЧНА ОБЩИНА И НА СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Групирането от сили и средства за провеждане на спасителни работи в зоните ще се осъществяват, съгласно предварително изготвените планове.

Непосредственото ръководство на НАВР при Ядрена и Радиационна авария се осъществява от ръководителя на териториалното звено на ГДПБЗН МВР/ чл. 31, ал. 2.

1. Доброволно формиране.

На основание чл. 41 от ЗЗБ, писмо № 0407-30-20/1/ на МВР и решение № 28/27.01.2011г. на Столичния Общински Съвет, на територията на Столична община е създадено **доброволно формиране за защита при бедствия и ликвидиране на последиците в състав от 266 души.** Във връзка с това до кметовете на райони е изпратено писмо на Кмета на Столична община и Решението на Столичния Общински Съвет за набиране на доброволци.

2. От съседна област – с мотивирано искане до Министерството на вътрешните работи чрез областния управител на област София;

Ежегодно се извършва актуализация на данните за силите и средствата от съставните части на ЕСС, които се отразяват в плана.

IX. ВРЕМЕ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА РЕАГИРАНЕ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА И СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Времената за готовност на силите и средствата са отразени в Плана за взаимодействие и в Плана за провеждане на НАВР на територията на Столична община.

Прилагане, преглед и актуализация на плана.

1. Начин за проиграване на плана:

Планът за управление на рискът от Ядрена или Радиационна авария, Трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали се **проиграва на тренировка веднъж на всяка година по заповед на Кмета на Столична община** със:

- Щаба за изпълнение на плана за защита на населението на СО при БА;
- Районите щабове за защита на населението;;
- Съвместни тренировки между Щабове на областно, Столично и районно ниво;

На щабната тренировка се отработват елементите:

- оповестяване на членовете на Щаба за координация на НАВР на Столична община, дежурните длъжностни лица от елементите на Единната спасителна система, дежурния в ОДЦ на СУПБЗН, управителите и длъжностните лица от фирми, имащи отношение към ликвидиране на последствията от аварии с РАВ на територията на общината;

- явяване на членовете на Щаба за координация на НАВР в указаното място за работа;
- доклади на длъжностните лица за готовността им за работа при аварии с РАВ пожар за текущата година;
- практическо проиграване при обявяване на бедствено положение и елементите от вземане на решение от кмета на Столична община / кмета на района / за ликвидиране на последствия.

2. Длъжностни лица отговорни за преглед на плана

Плана за управление на риска от Ядрена или Радиационна авария, Трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали е отворен документ с възможност за постоянно внасяне на актуализации с цел осигуряване на "работещ режим" на плана.

Отговорни длъжностни за актуализацията на плана са:

- Ресорните заместник кметове;
- Секретаря на Столична община;
- Директор на дирекция „ОРУОМПЗБ“;
- Кмета и зам. Кмета на район «Триадица»;
- Секретаря на район «Триадица»;
- Главния специалист по «ОМП и ЗБ» в район «Триадица».

3. Участващи в усвояването на плана.

Всички длъжностни лица включени в Плана за защита на населението при аварии с РАВ и състава на отделите от районната администрация, имащи отношение към плана.

- Др. ръководни органи;
- Сили на единната спасителна система;

4. Ред за актуализация на плана.

Планът се актуализира чрез искане на периодични справки от ръководни и експертни лица в Столичната общинска и районната администрация и организационните единици, имащи отношение към радиоактивното замърсяване в резултата на радиационна авария или трансграничен пренос и мероприятия по НАВР.

При промени в организации, сили и средства за ликвидиране на последствията от радиоактивното замърсяване в резултат на радиационна авария или трансграничен пренос, изготвените актуализации се залагат координирано във всички екземпляри на плана - в район «Триадица», в Столична община, в Областната управа и при дежурния по «РСС и ЗБ» – на район «Триадица».

Плана се въвежда в действие след обявяване на „бедствено“ положение, обхващащо територията на цялата община / райони «Триадица» /;

Допуска се планът да се въведе в действие и без обявяване на „бедствено“ положение;

Щабът за изпълнение на плана, в режим на "виртуален команден център", уяснява съответствието на прогнозата от плана с действителната обстановка и изготвя предложение за внасяне на корекции в предварително планираните дейности;

На базата на изготвеното предложение, кметът на Столична община издава заповед за привеждане в готовност на общинските сили за реагиране и изградените доброволни

формирования, и съгласува с операторите на застрашени обекти и системи от критичната инфраструктура, въвеждането на техните сили;

Кметът на Столична община може да делегира права на секретаря на Щаба да привлече допълнителни сили и средства;

Планът за защита на населението при Ядрена или Радиационна авария, Трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали се актуализира ежегодно.

Планът за управление на риска от Ядрена или Радиационна авария, Трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали е разработен в два екземпляра.

Същият се съхранява както следва:

- екз. № 1 при главния специалист по "ОМП и ЗБ";
- екз. № 2 при ОД на «РСС и ЗБ».

ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПЛАНА

Планът за управление на риска при Ядрена или Радиационна авария, Трансграничен пренос на радиоактивни вещества и аварии с радиоактивни източници и материали се осигурява чрез заделени средства от общинския бюджет за всяка календарна година.

В Столична община е направен разчет за необходимите финансови средства за осигуряване на населението от районите на Столична община при

ЯДРЕНА ИЛИ РАДИАЦИОННА АВАРИЯ, ТРАНСГРАНИЧЕН ПРЕНОС НА РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА.

№ по ред	Мероприятия	Време за провеждане	Необходими финансови средства
1.	Закупуване на ИСЗ:		
	- ДП – 1 за 24 – те района		4 275 312
	- ДП – 2 за 24 – те района		5 199 929
	- ГП – 1 за столичната общинска администрация		133 093
	- ГП – 1 за доброволното формирования		19 157
	- ГП – 1 за неработещото население		24 221 118
	- ГП – 1 за личния състав в ТДД		18 941
	- ГП – 1 за безработното население		643 283
	- ГП – 1, ДП - 1 за дипломатическите представителства		166 522
	- ГП – 1 за домовете за деца		31 900
	- ГП – 1 за районната общинска администрация		134 389
2.	Закупуване на йодни таблетки за районите на Столична община		324 100
3.	Закупуване на йодни таблетки – училища, ОДЗ, дипломатически представителства , неработещо население и безработни		197 824
4.	Провеждане на Неотложни работи в:		
	- МБАЛ		5 037
	- СБАЛ		2 652
	- ДКЦ		11 511
	- Диспансерите		792
	- сгради на Столичната общинска администрация		9 621
5.	Обучение на Органите за управление:	ежегодно	
	- в Столична община;		1 000
	- в Районите.		24 000
6.	Обучение на силите и средствата на СО, участващи в СНАВР	ежегодно	По отделен план
7.	Организиране на тренировки за проиграване на плановете:	ежегодно	
	- в Столична община;		1 000
	- в районите.		24 000
	ВСИЧКО		35 445 191

Забел.

1. Разчета е направен на базата на населението живеещо в 24 – те района на Столична община;
2. Броят на населението подлежащо на временно извеждане е по данни на отдел „Административно обслужване” на направление „Общинска администрация”;
3. Издръжката за населението за 1 ден е направен съгласно разкладката за 1д/н от плана;
4. Оценката на щетите за един обект – 270 лв. / от тях: 30лв.,за член на комисията и 180 лв. за извършване на оценката на 1 обект;
5. Цена за ползване на автобус от Центъра за мобилна ефективност:
 - къси / съчленени / - 3,15лв. на 1км. пробег;
 - дълги / съчленени / - 3,40 лв. на 1км. пробег;
6. Разстояние за извозване – до 50 км.

Всички заповеди, разпореждания и указания се документират!

Личният състав на «РСС и ЗБ» е разпределен по жилищни комплекси и квартали.

Метеорологично осигуряване:

Метеорологични данни се получават от НИМХ – БАН.

Срокове за измерване и донесения:

- за метеорологична информация – през 3 часа.
- за хидрометеорологична информация – през 2 часа.
- обобщени сводки и прогнози – ежедневно към 18:00 часа.

Донесения:

1. За изменение на обстановката – незабавно.
2. За провеждане на СНАВР – през 2 часа.
3. Обобщени донесения към 18:00 ч. и след приключване на спасителните работи.

Оперативния дежурен по “РСС и ЗБ” непрекъснато следи обстановката, получава информация от ОД на ССС и при всяка промяна незабавно я докладва на кмета на района и на главния специалист по “ОМП и ЗБ”.

Доц. ХАРИ БОРИСОВ

**ГЛАВЕН СПЕЦИАЛИСТ ПО “ОМП И ЗБ ”
И СЕКРЕТАР НА РАЙОННИЯ СЪВЕТ ПО
СИГУРНОСТ И ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ**

СЪГЛАСУСВАЛ:

**МИРОСЛАВА НИКОЛОВА
СЕКРЕТАР НА РАЙОН “ТРИАДИЦА”**

ТАБЛИЦА
СГРАДИ ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ЕПОСТТРАДАЛО НАСЕЛЕНИЕ
/ БРЕМЕННИ, КЪРМАЧКИ, МАЙКИ С ДЕЦА ДО 7 ГОДИНИ
САМОТНИ ВЪЗРАСТНИ ХОРА И ИНВАЛИДИ /

№	СГРАДЕН ФОНД	ЛЕГЛА БР.	ОТ КЪДЕ ИДВАТ
1	22 СОУ “Г.С.Раковски”	1200	бул. Скобелев, ул. Б. Неделя ,бул. България, ул. Здравец
2	47 СОУ “Христо Г.Данов”	500	Бул. България, П. Каравелов; ул. Сираков; бул. Витоша; ул. Б Черква; ул. Я. Вешин
3	73 СОУ “Вл. Граматик”	1200	ул. Луи Айер; ул. Д. Белишки; ул. Х. Ибсен бул. Черни връх; Околовръсен път
4	121 СОУ “Г. Измирлиев	1500	бул. България; ул. Славовица; ул. Ген. К. Ботев;бул. Т. Каблешков; ул. Луи Айер;
5	20 ОУ “Т. Минков”	230	ул. Солунска; бул. Витоша; ул. П. Евтимии бул. Христо Ботев;
6	41 ОУ ”Свети П. Евтимий”	240	ул. Позитано, бул. Витоша, ул. Солунска бул. Хр. Ботев
7	104 ОУ ”З. Стоянов”,	230	ул. Б. Водопад; бул Г. Делчев; К. Водопад
8	126 ОУ ”Петко Ю. Тодоров”	700	бул. България; ул. Нишава; ул. К. Водопад бул. Г. Делчев
9	40 ЦДГ ”Проф. Г. Ангушев”.	200	ул. Ор. Гора; бул. Г. Делчев; ул. Р. Вакани; ул. Славовица;
10	87 ЦДГ ”Буката”,	200	бул. Скобелев; ул. Борис I; бул. П. Славейков; бул. Прага
11	129 ЦДГ ”Приказен свят”,	200	ул. Тулча; ул. Мидия; ул.бул. П. Ю. Тодоров; ул. Орехова гора; ул. Нишава;
12	167 ЦДГ ”Малкият принц”	200	ул. Балша, ул. Я. Вешин, ул. В. Буботинов; ул.Крайще
13	2 ОДЗ ” Звънче	140	бул. България; бул. Г. Делчев; ул. Орехова Гора; ул. Метличина поляна;
14	7 ОДЗ “Детелина”,	210	ул. К. Водопад; Метл. поляна; ул. Делян Белишки; бул. Т. Каблешков;
15	43 ОДЗ “Талант”	70	ул. Г. Измерлиев; ул. Славовица; Б. Водопад; бул. Т. Каблешков;
16	127 ОДЗ “Слънце”	180	бул. България; ул. Дедеагач; бул. П. Ю. Тодовов
17	21 детска ясла “Бонбон”	50	ул. Крайще; ул. М. Буботинов; ул. П. Тодоров; пл. И. Вазов
18	35 детска ясла “Вълшебство”	50	ул. Орехова гора; бул. П. Ю. Тодоров; ул. Гоце Делчев; Кост. Водопат;
19	Читалище “Светлина”,	200	ул. Дедеагач; бул. П. Ю. Тодоров; Мидия; ул. Тулча; Нишава;
20	Читалище “Д. Динев	70	ул. К. Водопад; бул. Г. Делчев;ул. Х. Ибсен; ул. Селиврия; ул. Метл. Поляна;
21	Читалище “ Д-р. П. Берон “,	150	бул. Витоша; ул. Ст. Сарафов; бул. П. Каравелов; ул. Бяла черква
22	Читалище “ Иван Денкоглу”,	70	бул. П. Евтимий; бул. Витоша; бул. Скобелев
23	Подземни паркинги и гаражи:		
	НДК		Резерв
	Сграда BULGARIA TOWER		Резерв
	С-да. COMFORT RESIDENCE		Резерв

**ПУНКТОВЕ ЗА РАЗДАВАНЕ НА ТАБЛЕТКИ С КАЛИЕВ ЙОДИД НА
НАСЕЛЕНИЕТО
В РАЙОН “ТРИАДИЦА”**

№ ПО РЕД	ПУНКТОВЕ	КАШО-НИ /БР.	ГРАНИЦИ НА РАЙОНА ОТ КОЙТО ПРИЕМАТ
1.	“Св. Г. ПОБЕДОНОСЕЦ”	5	бул. България; ул. Позитано; бул. Витоша; П. Евтимий
2.	Читалище “ И. ДЕНКОГЛУ”	5	бул. Прага; П. Евтимий; Баба Неделя; П. Славейков
3.	14 ДКЦ	5	бул. България; Черни Врѳх; Арсеналски; Я. Забунов
4.	Читалище “ Д-р. П. БЕРОН”	5	ул. Я. Забунов; Арсеналски; Б. Черква; П. Ю. Тодоров
5.	Читалище “ СВЕТЛИНА”	5	бул. България; бул. П. Ю. Тодоров; бул. Гоце Делчев
6.	Спортна зала “ТРИАДИЦА “	5	бул. България; Г. Делчев; Б. Водопад; Т. Каблешков
7.	29 ДКЦ	5	бул. България; Т. Каблешков; Б. Водопад; Силиврия Д. Белишки; Т. Джебаров; Околорвѳстен пѳт;
8.	Читалище “ Д. ДИНЕВ”	1	ул. Т. Джебаров; Д. Белишки; Силиврия; Б. Водопад; Х. Ибсен; Черни врѳх; Околоврѳстен пѳт;

Хари Борисов

Главен специалист по” ОМП и ЗБ”

Приложение № 3

1. Възможни бедствия на територията на Република България

От гледна точка на аварийното планиране за действие при ядрена и радиационна авария и съществуващите на територията на страната обекти, съоръжения и дейности е възможно, да възникнат следните аварии:

⇒ ядрена авария - авария, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда или с потенциално опасно облъчване на персонала или населението, предизвикана от нарушаване на контрола и управлението на верижна реакция на делене, образуване на критична маса, нарушаване отвеждането на топлина от облъчен ядрен материал или повреждане на ядрен материал, включително ядрено гориво. Ядрена авария е възможно да възникне:

- в АЕЦ “Козлодуй”;
- в Експерименталния ядрен реактор ИРТ-2000, ИЯИЯЕ – БАН;
- в ДПРАО, на територията на площадките, разположени:
 - ППРАО – АЕЦ “Козлодуй”;
 - ПХРАО – Нови хан.

⇒ радиационна авария - е извънредно събитие, което води или може да доведе до надхвърляне на лимитите или до нарушаване условията на радиационното въздействие върху човека и околната среда, определени в нормите и правилата за ядрена безопасност и радиационна защита. Радиационна авария е възможно да възникне при следните ситуации:

- откриване на безстопанствен ИЙЛ;
- превоз, включително транзитен превоз на ядрен материал (свежо или отработено гориво), радиоактивни отпадъци (РАО) и / или ИЙЛ;
- използването на ядрени и радиоактивни материали за терористични цели, саботаж и използване на взривно устройство за разпръскване на радиоактивни вещества (мръсна бомба);
- регистриране на нелегален трафик на ГКПП или на територията на страната;
- умишлено радиоактивно замърсяване на публични места, питейни водоизточници, хранителни продукти и потребителска продукция и откриване на повишена радиоактивност;
- попадане на ИЙЛ в металургични заводи;
- падане на сателит с ядрен реактор или с ядрени вещества и / или ИЙЛ на борда;
- пожар с наличие на ИЙЛ;
- откриване на медицински симптоми от облъчване с радиация на лица от населението;
- оказване на помощ в обект, използващ източник на йонизиращо лъчение (ИЙЛ).

1.1. Обща информация за АЕЦ “Козлодуй”

В АЕЦ “Козлодуй” се експлоатират четири реактора. Два от тях са от типа ВВЕР-440 (В-230), а два - ВВЕР-1000 (В-320).

Основен водоизточник за промишлени цели са водите на р. Дунав, които посредством две брегови помпени станции с общ дебит около 150 m³/s и изкуствени канали с дължина 7.5 km се довеждат до площадката на АЕЦ “Козлодуй” и се връщат обратно в реката.

Потенциални източници на радиоактивни изхвърляния, замърсявания и радиационно облъчване от АЕЦ “Козлодуй” са всички съоръжения и помещения, където се използват, съхраняват и ли преработват ядрени материали или различни радиоактивни обекти и среди:

- Реакторните установки;
- Възли за свежо гориво /ВСГ/ - по един за всеки блок;
- Басейните за отлежаване на касетите /БОК/ - по един за всеки блок;
- Хранилище за отработило ядрено гориво /ХОГ/;

- Спецкорпуси /СК/ 1-3 – хранилища за високо и средно активни радиоактивни отпадъци /РАО/;
- Системи за водоочистка /СВО/ в апаратни отделения /АО/ и СК;
- Хранилище за ниско активни РАО /ХРАО/;
- Цех за преработка на РАО и склад за съхраняване на РАО.

Обща информация за ИРТ-2000

Изследователският ядрен реактор ИРТ е в редовна експлоатация от 09.11.1961 г. и е спрян на 13.07.1989 г. за реконструкция и привеждане в съответствие с повишените изисквания за ядрена и радиационна безопасност. За 28 години редовна експлоатация реакторът е бил пускан в действие 4189 пъти и е работил общо 24 623 часа на различни нива на мощност, включително и на максималната проектна 2000 kW.

В периода на експлоатация и след 1989 г. са направени редица модификации, разгледани подробно в различни разработки.

Площадката на изследователския реактор е разположена в югоизточната и равнинна част на гр. София (виж Фигура № 2.2). Тя е разположена на не заливаема тераса на р. Искър в Софийската котловина. Средно надморската височина на площадката е 587 m.

В направление североизток от площадката на разстояние около 5 km се намира Аерогара София. Трасетата на излитащите и кацащите самолети не минават над територията на площадката на реактора.

Изхвърлянията, както при нормална експлоатация, така и при единствената идентифицирана авария – запушване и съответно разгерметизиране на касета, при която е възможно да има изхвърляния на радиоактивни материали, облъчването както на персонала, така и на околното население остава много под регламентираните граници.

Разглеждането на вероятността за събитието “самолетна катастрофа” показва, че то може да се изключи от списъка на отчитаните събития. Нещо повече – ако бъдат отчетени допълнителните фактори, влияещи върху оценката на последствията, като например: удар върху самия басейн на реактора, разрушаване и осушаване на басейна (респективно на ядреното гориво), работещ или неработещ в момента на събитието реактор, вероятността за големи изхвърляния, при каквито ще бъде необходимо предприемане на действия за защита на населението ще бъде толкова малка, че това събитие може да не се отчита и при аварийното планиране.

Облъчването от замърсени повърхности в рамките на 1 година след това е над 1000 пъти по-малко. Това говори, че нивото на замърсяване е нищожно малко и може да бъде пренебрегнато.

Следователно, като база за аварийното планиране трябва да се приеме хипотетична тежка авария, при която (по причини, аналогични на разгледаните в т. 6.2.4.) в околната среда се изхвърля значително по-голямо количество радиоактивни материали (възможно целият радиоактивен инвентар на ядреното гориво се освобождава в топлоносителя).

Имайки предвид нищожната енергия на изхвърлянето, може да се направи извода, че по-голямата част от аерозолите и евентуални тежки частици ще се отложат в самата сграда на реактора или непосредствено около нея.

Общи данни за ПХРАО – Нови хан

ПХРАО Нови Хан представлява хранилище от при повърхностен тип. Разположено е в Лозенската планина, в селски район, като най-близкото населено място е на около 4 km.

При изграждането му то е било предвидено като “постоянно хранилище за РАО, моголник или хранилище за вечно съхранение”. Хранилището не е предвидено за погребване на РАО от АЕЦ. През 1994 г. хранилището е спряно от експлоатация за реконструкция и модернизация. Прекратено е погребването на РАО. През 2001 г. с разрешение на КИАЕМЦ са възстановени рутинните операции по събиране, транспортиране и съхраняване на РАО в ПХРАО. За приемане на генерираните в страната РАО и отработени ИЙЛ на територията на площадката са изградени площадки за временно съхранение.

Площадката е физически разделена на две зони:

1. “защитена зона”, в която са разположени съоръженията за дълговременно съхраняване на РАО, съоръжения за временно съхраняване, сграда Приемателно -подготвителен и лабораторен комплекс (ППЛК) за входящ контрол и идентификация на РАО, сортиране,

преопаковане, подготовка за временно съхраняване и дезактивация, сграда за дезактивация на голямо - габаритни транспортни средства – в строеж.

2. “зона с контролиран достъп”, където са разположени административна сграда, обслужващи работилници, сграда за радиационен контрол и мониторинг, КПП и физическа охрана.

Приложение № 4

ИНСТРУКЦИЯ

за

радиационна защита в случай на разкриване на нелегален трафик и / или нерегламентирано преместване на ядрени материали и / или радиоактивни вещества

1. Цели

Да се състави инструкция за радиационна защита при реагиране в случай на разкриване на нелегален трафик и / или нерегламентирано преместване на ядрени материали и / или радиоактивни вещества

2. Коментар

Най-голяма е вероятността органите на МВР или Дирекция “Митници” - МФ да са първи на мястото на нелегален трафик и / или нерегламентирано преместване на ядрени материали и /или радиоактивни вещества.

3. Входни данни

- Радиационен контрол в зоната на сигурност.
- Ситуация в зоната на сигурност.

4. Изходни данни

- Предприемане на действия за безопасност
- Докладване на резултатите от радиационния контрол.

5. Общи принципи за радиационна защита

СТЪПКА 1:

При реагиране при наличието на ядрени материали и / или радиоактивни вещества винаги спазвайте следните основни принципи:

- + Винаги бъдете наясно с рисковете, с които можете да се сблъскате в мястото на радиационната авария и предварително вземете предпазни мерки.
- + Не предприемайте каквито и да е действия на мястото на радиационната авария без наличието на подходящи прибори за радиационен контрол и евентуално защитно оборудване. Трябва да знаете как да си служите с приборите за радиационен контрол и защитното оборудване.
- + Всички дейности трябва да се извършват така, че да се поддържа облъчването толкова ниско, колкото е разумно достижимо.
- + Използвайте времето, разстоянието и защитните прегради като средства за самозащита.
- + Не предприемайте излишни рискове. Не яжте, не пийте и не пушете в зоната на сигурност.
- + Не се задържайте дълго време (повече от 10 минути) в местата, в които мощността на дозата е над $10\mu\text{Sv/h}$ ($1000\mu\text{Sv/h} = 1\text{mR/h}$) и повече.

- + Бъдете много предпазливи, когато е необходимо да се извършват животоспасяващи действия в места, в които мощността на дозата надвишава $100 \mu\text{Sv/h}$ ($10000 \mu\text{R/h} = 10 \text{ mR/h}$). Такива действия се извършват само при наличието на индивидуален радиационен контрол от служител на МЗ.
- + Не извършвайте никакви действия в места, в които мощността на дозата надвишава 1 mSv/h (100 mR/h), освен ако не е разпоредено друго от началника Ви, съгласувано със служителите на АЯР и/или МЗ.
- + Предварително планирайте действията си в случаите, когато е необходимо да влизате в места с високи мощности на дозата и ги съгласувайте с АЯР и МЗ.
- + Ако имате някакви съмнения, даже и най-малките, консултирайте се с началника си или със специалисти от АЯР, МЗ и ДАГрЗ.
- + Осведомете се за получените от Вас дози след ликвидиране на радиационната аварията. Тези дози не са причина за отстраняването Ви от последващи действия, но се разглеждат и оценяват за всеки конкретен случай.

Важно!

В някои случаи при радиационната аварията е възможно отделянето на радиоактивен йод. В тези случаи е необходимо да се предвиди защита на щитовидната жлеза чрез използване на йодни таблетки, което ще Ви бъде специално разпоредено.

СТЪПКА 2:

Йодни таблетки се вземат само ако има решение за това от МЗ.

В никакъв случай не вземайте йодни таблетки по собствено решение или заради слухове.

СТЪПКА 3:

Уверете се, че добре разбирате настоящата инструкция за радиационна защита.

СТЪПКА 4:

Винаги правете всичко възможно за да не допуснете да се облъчите над допустимите дози и / или да замърсите дрехите и кожата си, както и да погълнете радиоактивни вещества.

СТЪПКА 5:

Докладвайте на началника си или на инспектор от АЯР, МЗ и ГДПБЗН -МВР за всяко нещо, което Ви е направило впечатление или сте забелязали нещо съмнително.

ЗДРАВНИ НОРМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЙОДНА ПРОФИЛАКТИКА

Възраст	Йоден еквивалент /mg/	Калиев йодид /mg/	Брой таблетки
Новородени до 1 месец	12.5	16.3	1/4*
От 1 до 2 месеца	12.5 - 25	15 - 30	1/4 – 1/2
От 2 месеца до 3 години	25	32.5	1/2
От 3 до 12 Години	50	65	1
От 12 до 45 Години	100	130	2
Бременни и кърмачки	100	130	2

* - Дава се само една доза

** - Дават се само две дози

Внимание!

Максимална доза не повече от 1 грам, йодните таблетки да не се вземат повече от 10 дни.

Радиометрична апаратура за откриване на различни типове източници

Наименование	Обхват		Тип източник
	по енергия	по скала на измерване	
Automess AD4	60 keV – 1,3 MeV	0,1 μSv/h – 10 mSv/h 0,1 - 9999 s ⁻¹	алфа, бета, гама
Automess AD4	45 keV - 3 MeV	0,1 μSv/h – 999 mSv/h 0,1 – 9999 s ⁻¹	алфа, бета, гама
FAG	45 keV - 1,3 MeV	0,01 μSv/h – 9,99 mSv/h 0 – 1000 s ⁻¹	Гама
RDS 110, RDS 120	50 keV - 3 MeV	0,05 μSv/h – 10 Sv/h 0 - 9999 s ⁻¹	алфа, бета, гама
PP51 M		0,2 μSv/h - 2 Sv/h	бета, гама
СПП-6801		0,3 μSv/h - 0,03 mSv/h	бета, гама
LB133	30 keV - 1 MeV	0,1 μSv/h – 10 mSv/h	Гама
LB1210D		0 - 1999 Bq/cm ²	бета, гама
LB1210E		0 - 1999 Bq/cm ²	алфа, бета
MicroCont		0 - 9999 s ⁻¹	алфа, бета, гама

СХЕМА

със зони за аварийно планиране при възникване на радиационна авария на произволно /неопределено/ място

ИНСТРУКЦИЯ № 13-2401 ОТ 16 СЕПТЕМВРИ 2011 Г. ЗА ХИМИЧЕСКА, БИОЛОГИЧЕСКА И РАДИАЦИОННА ЗАЩИТА ПРИ ИНЦИДЕНТИ И АВАРИИ, СВЪРЗАНИ С ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА И МАТЕРИАЛИ

В сила от 30.09.2011 г.

Издадена от Министерството на вътрешните работи
Обн. ДВ. бр.76 от 30 Септември 2011г.

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. С тази инструкция се регламентира редът за осъществяване на дейностите по химическа, биологическа и радиационна защита от Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на Министерството на вътрешните работи (ГДПБЗН - МВР) и териториалните й звена при инциденти и аварии, свързани с опасни вещества и материали.

Чл. 2. Дейностите по чл. 1 се провеждат в съответствие с Националния план за защита при бедствия.

Чл. 3. (1) Химическата, биологическата и радиационната защита включват:

1. провеждане на мерки за предотвратяване и/или намаляване последиците от инцидента и аварията за населението и околната среда;
2. оказване помощ на пострадалите;
3. ликвидиране на последиците от инцидента и аварията.

(2) Химическата, биологическата и радиационната защита се извършват чрез:

1. установяване възникването на инциденти и аварии и разпространението на опасни вещества и материали;
2. организиране на мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване за възникнала опасност и контрол при радиационно/химическо замърсяване или биологическо заразяване и поддържане на необходимата за целта апаратура;
3. създаване на организация и изпълнение на мерки за химическа, биологическа и радиационна защита;
4. рационално използване на силите и средствата на единната спасителна система (ЕСС);
5. създаване и поддържане на необходимия резерв от материално-технически средства за защита, включително индивидуални средства за защита (ИСЗ);
6. провеждане на комплекс от специални, санитарно-хигиенни и протиепидемични защитни дейности;
7. оказване на първа долекарска помощ на пострадалите;
8. ограничаване, локализиране и ликвидиране на зоните на радиационно/химическо замърсяване и биологично заразяване;
9. контрол за състоянието на околната среда, хранителните продукти, водата, фуражите и селскостопанските животни за наличието на вредни вещества и зарази;
10. ефективен фитосанитарен и ветеринарен контрол и мониторинг на опасни за хората и селскостопанските животни болести, пренасяни от диви животни и птици;
11. подготовка и поддържане в готовност на екипите от ЕСС;
12. участие в поети от страната задължения за международно сътрудничество при осъществяване на химическа, биологическа и радиационна защита.

Чл. 4. (1) Дейностите по химическа, биологическа и радиационна защита се координират от ръководител на място, определен съгласно Закона за защита при бедствия (ЗЗБ).

(2) Ръководителят на място организира взаимодействието и координацията между частите на ЕСС при провеждането на дейности по ал. 1.

(3) При необходимост ръководителят на място сформира щаб с представители на участващите екипи от ЕСС.

Чл. 5. Районът на бедствието, в който се извършват дейности по химическа, биологическа и радиационна защита на населението, е "място на намеса" по смисъла на ЗЗБ.

Глава втора.
ВИДОВЕ ЗАЩИТИ
Раздел I.
Химическа защита

Чл. 6. Химическа защита на населението се провежда в случаите на:

1. промишлени аварии, съпроводени с експлозии, пожари, отделяне на опасни химически вещества и разпространението им в атмосферния въздух;
2. промишлени аварии с отделяне на опасни химически вещества в резултат на изтичане или разливи;
3. аварии, свързани с разрушаване на магистрални тръбопроводи за течни или газообразни химически вещества;
4. аварии и инциденти с железопътни и автотранспортни средства при превоз на опасни химически вещества.

Чл. 7. В мястото на намеса ръководителят по чл. 4:

1. организира оценка на замърсяването с опасни вещества и материали чрез:
 - а) установяване на източника/източниците на химическото замърсяване;
 - б) определяне вида на опасните химически вещества и материали;
 - в) използване на данни за метеорологичната обстановка;
 - г) определяне границите на зоната на химическото замърсяване;
 - д) определяне направлението на разпространение на газовете и парите на опасните вещества;
 - е) установяване на пътищата за обхождане и/или евакуация;
2. определя вида на ИСЗ на екипите от ЕСС;
3. организира временно извеждане и оказване на първа помощ;
4. въвежда строг санитарно-хигиенен и охранителен режим.

Чл. 8. Дейностите, свързани с откриване на неизвестни по състав и произход материали, се извършват съгласно стандартна оперативна процедура.

Чл. 9. За идентифициране на контейнери с опасни химически вещества се използват етикетите с названия и маркировки на продуктите (№ по ООН, CAS №), транспортните документи, информационните листи за безопасност, бази данни от ГДПБЗН - МВР.

Чл. 10. (1) Контролът по замърсяването на атмосферния въздух с вредни вещества в случаите по чл. 6 се организира и извършва от органите на МВР, Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и Министерството на здравеопазването (МЗ).

(2) Мониторингът на атмосферния въздух се осъществява чрез:

1. мултигазанализатори (с датчици за експлозивни и токсични газове и фотойонизационен детектор), преносими инфрачервени спектрофотометри, масспектрометри и стандартни колориметрични системи (индикаторни тръбички) и др.;
2. индикаторни хартии, идентификационни ленти и др.;
3. стационарни автоматизирани газанализаторни системи за контрол на замърсяванията с вредни вещества в атмосферния въздух в района на предприятия и съоръжения с висок рисков потенциал.

Чл. 11. (1) Ръководителят на място използва данните от измерванията на въздуха при възникване на аварийни ситуации с опасни химически вещества за определяне на начините за защита на населението.

(2) Зоните на химическо замърсяване се изолират и се ограничава достъпът и движението в тях.

Чл. 12. Оповестяването на населението за химическо замърсяване с опасни вещества се извършва от Националния оперативен център (НОЦ) и от оперативните центрове (ОЦ) на ГДПБЗН - МВР.

Чл. 13. По разпореждане на ръководителя на място се:

1. използват ИСЗ, осигурявани от кмета на общината или съответния работодател:

- а) индивидуални средства за защита на дихателните органи, очите и кожата от отровни и радиоактивни вещества, пари и аерозоли, от високи температури и изгаряния, от взривове и други механични въздействия;
 - б) при необходимост - въздушно-дихателни апарати с автономно дишане и изолиращи костюми;
 - в) прибори за химическо разузнаване за определяне зоните на химическото замърсяване;
2. организира извеждане или укриване на населението в засегнатия район в защитни съоръжения или приспособени за целта помещения.

Чл. 14. В "горещата зона" ръководителят на място разпорежда изпълнението на мерки за намаляване на вредното въздействие на опасните вещества чрез:

- 1. използване на подходящи ИСЗ, спазване на безопасни условия на работа и синхронизиране на действията на участващите екипи;
- 2. ограничаване разпространението на пари от опасни химически вещества чрез използване на "водни завеси" или предварително монтиране на оросителни системи около резервоарите;
- 3. медицинско наблюдение на участващите екипи.

Чл. 15. В мястото на намеса се провеждат дейности за намаляване и ликвидиране на последиците съобразно вида на замърсителите чрез:

- 1. отстраняване, депониране и измиване на замърсени участъци;
- 2. използване на деконтаминиращи вещества за неутрализиране на разливи от киселини и основи;
- 3. ликвидиране на последиците от разливане на живак;
- 4. локализиране и отстраняване на разливи на петролни продукти при пробиви на цистерни и тръбопроводи;
- 5. поставяне на бонови заграждения за събиране и отстраняване на петролни продукти във водоеми;
- 6. контрол за степента на замърсяване на техниката и транспортните средства с опасни вещества.

Чл. 16. Екипите на ГДПБЗН - МВР и/или на териториалните ѝ звена събират опасните отпадъци от аварията и инцидента, след което собствениците им ги предоставят за унищожаване на юридически лица, които са лицензирани да извършват тази дейност по реда на Закона за управление на отпадъците.

Чл. 17. Ръководителят на място определя пунктовете за извършване на деконтаминация на използваните ИСЗ, специализираната техниката, транспортните средства и др.

Чл. 18. Участващите в спасителни дейности и/или в дейности за намаляване и ликвидиране на последиците от инцидента и аварията задължително подлежат на санитарна обработка и медицински преглед.

Раздел II.

Биологическа защита

Чл. 19. (1) При възникване на авария и инцидент, свързан със заразяване с опасни биологични вещества и материали, ръководител на място съгласно ЗЗБ е ръководителят на регионалната здравна инспекция или на областната дирекция по безопасност на храните.

(2) В случаите по ал. 1 се провеждат протиепидемични мероприятия, които се осъществяват от специализирани структури на МЗ и Министерството на земеделието и храните (МЗХ).

(3) По искане на ръководителя на място екипи на ГДПБЗН - МВР участват в протиепидемичните мероприятия, като съвместно със специализираните структури на МЗ и МЗХ извършват дейности по:

- 1. установяване наличието на причинители на биологично заразяване съгласно утвърдена стандартна оперативна процедура;
- 2. уточняване вида на причинителя;
- 3. определяне източника и зоната на биологичното заразяване;
- 4. определяне на безопасни маршрути за придвижване;
- 5. определяне на местата на контролно-пропускателните пунктове, пунктовете за санитарна обработка, пунктовете за оказване на първа помощ и полевите болници;

6. уточняване на социални заведения, които могат да функционират и осъществяват противоепидемичните мероприятия;
7. оценка на състоянието на обекти, които могат да предизвикат влошаване на епидемиологичната обстановка;
8. определяне на подходящи места за заравяне на животински трупове.

Чл. 20. Въз основа на данните от разузнаването и заключенията на оторизираните лаборатории на МЗ и МЗХ ръководителят на място разпорежда извършването на противоепидемични дейности в зоната на биологичния инцидент и авария.

Чл. 21. Окончателното идентифициране на причинителите на биологичното заразяване се осъществява от референтните лаборатории на МЗ и МЗХ.

Чл. 22. Контролът на изпълняваните противоепидемични мероприятия в зоната на биологичното заразяване се осъществява от ръководителя на място и от специализирани групи на МЗ и МЗХ.

Чл. 23. Началникът на съответното териториалното звено на ГДПБЗН - МВР:

1. участва в работата на щаба на ръководителя на място;
2. ръководи екипите на ГДПБЗН - МВР, които съдействат на специализираните структури на МЗ и на МЗХ при изпълняване на противоепидемичните мероприятия;
3. определя силите и средствата на ГДПБЗН - МВР, необходими за извършването на противоепидемичните мероприятия;
4. събира, анализира и предоставя постъпилата информация в ОЦ;
5. изготвя ежедневен доклад до НОЦ за извършените дейности и за състоянието на епидемиологичната обстановка.

Чл. 24. (1) В случай на особено опасна инфекция се въвежда режим на карантина.

(2) В случаите по ал. 1 по заповед на ръководителя на място екипите на ГДПБЗН - МВР във взаимодействие със специализираните структури на МЗ и МЗХ извършват дейности по:

1. установяване на строг противоепидемичен режим за населението и селскостопанските животни чрез създаването на контролно-пропускателни пунктове;
2. извеждане или евакуация на населението;
3. издирване на пострадали съвместно с други екипи на ЕСС;
4. събиране на информация за жертвите и пострадалите;
5. санитарна обработка на хора, транспортни средства и др.;
6. настаняване на пострадалите във временни пунктове и оказване на първа помощ;
7. транспортно осигуряване на населението с вода, хранителни продукти и вещи от първа необходимост;
8. извършване на дейности по ликвидиране на последиците от биологично заразяване - санитарна обработка на терена и обектите, техниката, ИСЗ и др.

Чл. 25. Териториалните звена на ГДПБЗН - МВР чрез ОЦ непрекъснато обменят информация по време на инцидента и аварията с представителите на заинтересованите министерства, ведомства или териториалните им структури.

Чл. 26. При възникване на епидемия от особено опасна инфекция разпорежданията на ръководителя на място са задължителни за изпълнение от частите на ЕСС, включително за:

1. извършване на транспортно осигуряване;
2. уточняване на местата и обектите, засегнати от особено опасна инфекция, и прогнозата за очакваните медицински загуби;
3. определяне на необходимия допълнителен брой от медицински екипи, доброволци и спасители;
4. подаване на информация за промените в епидемиологичната обстановка;
5. привличане, при необходимост, на още специалисти и длъжностни лица от здравните заведения от съседните райони с цел осигуряване на противоепидемичните и санитарно-хигиенните дейности;
6. използване на създадения запас от защитни средства, средства за лечение и профилактика и информирание на населението за особено опасните инфекции и мерките за защита от тях;

7. провеждане на заключителна санитарна обработка на населението след отмяната на обсервацията и карантината.

Чл. 27. Участвалите в спасителни дейности и/или в дейности за намаляване и ликвидиране на последиците в зоната на биологичното заразяване задължително преминават през санитарна обработка и медицински преглед.

Раздел III. Радиационна защита

Чл. 28. Радиационна защита на населението се провежда в случаите на:

1. авария в атомна електрическа централа, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда и с потенциално опасно облъчване на населението;
2. авария в обекти, използващи или съхраняващи източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ);
3. радиационна аварийна ситуация при транспортиране на свежо или отработено ядрено гориво, радиоактивни източници и материали или радиоактивни отпадъци на територията на страната;
4. радиационна аварийна ситуация в металургичните предприятия, които преработват скрап, и местата, където се складира скрап;
5. радиационна аварийна ситуация, възникнала в друга държава, създаваща риск от трансграничен пренос на радиоактивни вещества;
6. радиационна аварийна ситуация с ИЙЛ на граничните контролно-пропускателни пунктове;
7. радиационна аварийна ситуация, свързана със злонамерено използване на ядрени и радиоактивни материали на обществени места и последващо радиоактивно замърсяване.

Чл. 29. (1) При постъпване на първоначална информация за радиационна аварийна ситуация аварийният център на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) уведомява дежурния в НОЦ, МЗ и Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика - БАН, при необходимост.

(2) При постъпване на първоначална информация за радиационна аварийна ситуация в НОЦ дежурният уведомява аварийния център на АЯР и докладва на главния директор на ГДПБЗН - МВР.

(3) Дежурният в ОЦ уведомява за инцидента и аварията компетентните съставни части на ЕСС и органите на изпълнителната власт и координира спасителните дейности на основата на стандартните оперативни процедури.

(4) ГДПБЗН - МВР и кметовете на засегнатите общини при получаване на информация за авария и инцидент оповестяват населението.

Чл. 30. Националният щаб в случаите, изискващи свикването му, информира населението за радиационната обстановка и за защитните мерки за опазване на здравето и околната среда.

Чл. 31. (1) В зоната за аварийно планиране на "АЕЦ - Козлодуй" - ЕАД (30 км), или в мястото на инцидента и аварията се извършва радиационен мониторинг от ГДПБЗН - МВР или териториалните й звена за първоначална оценка на радиационната обстановка.

(2) В мястото на инцидента и аварията се определят зоните за сигурност и за контролиран достъп въз основа на резултатите от радиационния мониторинг съгласувано с териториалните звена на МВР.

(3) Критериите за определяне на зоните са:

- а) зона за сигурност - мощност на дозата, по-малка или равна на 100 $\mu\text{Sv/h}$;
- б) зона с контролиран достъп - мощност на дозата, по-малка или равна на 1,0 $\mu\text{Sv/h}$.

Чл. 32. За мястото на радиационната аварийна ситуация се набира допълнителна информация от:

1. националната автоматизирана система за контрол на радиационния гама-фон (RaMo системата) и Автоматичната система за външен радиационен контрол (АИСВРК) на "АЕЦ - Козлодуй" - ЕАД;
2. постове за радиационно наблюдение и оповестяване на ГДПБЗН - МВР;
3. мобилните лаборатории за радиационен мониторинг при авария и инцидент.

Чл. 33. На мястото на инцидента и аварията се провежда дозиметричен контрол в определени от ръководителя на място пунктове от:

1. ГДПБЗН - МВР и териториалните ѝ звена, АЯР, Националният център по радиационна и радиологична защита, МОСВ или техните регионални структури;
2. органите на МЗ или регионалните му структури по метода на директното отчитане или по косвен аналитичен метод;
3. работодателят с правопоказващи дозиметри с възможност за сигнализация при достигане на прагови стойности.

Чл. 34. Ръководителят на място въз основа на данните от радиационния мониторинг и дозиметричния контрол съгласувано с оправомощените служители на АЯР, МЗ и МЗХ взема решение за прилагане на съответна защитна мярка и разпорежда:

1. използване на ИСЗ на населението чрез:
 - а) организиране на пунктове от кмета на общината за раздаване на ИСЗ;
 - б) уведомяване на населението от кмета на общината за реда за осигуряване с ИСЗ;
2. укриване в защитни съоръжения или приспособени за целта помещения;
3. провеждане на йодна профилактика след решение на министъра на здравеопазването и в присъствието на представител на регионалната здравна инспекция (РЗИ);
4. временно извеждане или евакуация.

Чл. 35. В района на инцидента и аварията, когато се налага временно извеждане или евакуация, екипите на ГДПБЗН - МВР и другите части на ЕСС:

1. определят маршрути за извеждане на хората;
2. организират обединени контролно-пропускателни пунктове за санитарна обработка и преобличане на хората и деконтаминация на транспортните средства и техниката;
3. осигуряват доставката на храна, вода, завивки и др.;
4. определят местата за настаняване.

Чл. 36. В района на инцидента и аварията се извършва контрол за качеството на:

1. хранителните продукти в магазинната мрежа от оторизирани от РЗИ лаборатории;
2. храните и фуражите за животните от лабораториите на МЗХ, а за млечните и месните продукти - Българската агенция за безопасност на храните;
3. питейните водоизточници от В и К дружествата чрез оторизирани лаборатории и потвърждение от РЗИ.

Чл. 37. Ръководителят на място в района на инцидента и аварията:

1. осигурява необходимите специалисти, техника и оборудване на мястото на инцидента и авария;
2. извършва постоянен контрол на радиационната обстановка и документиране на резултатите от него;
3. създава организация за локализиране, отделяне, сортиране и безопасно опаковане на радиоактивни материали и източници;
4. осигурява укрепване и хидроизолация на участъци, замърсени с радиоактивни вещества, с цел предотвратяване на разпространението им в околната среда.

Чл. 38. В района на инцидента и аварията се извършват дейности за намаляване и ликвидиране на последиците чрез:

1. осигуряване на подходящи места съгласувано с АЯР за безопасно временно съхранение на радиоактивните източници или материали;
2. извършване на деконтаминация на оборудването, използваната техника и мястото на инцидента и аварията;
3. ликвидиране на временните площадки за складиране на радиоактивни източници или отпадъци;
4. премахване на радиоактивно замърсения слой до нивата за освобождаване от контрол;
5. извършване на деконтаминация до норми, позволяващи пребиваване на населението, съгласно Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария, приета с ПМС № 189 от 30 юли 2004 г. (ДВ, бр. 71 от 2004 г.);
6. извършване на окончателна оценка на радиационното състояние на мястото на инцидента и аварията.

Чл. 39. Ръководителят на място по указания на оправомощените служители на АЯР, Изпълнителната агенция по горите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството определя организацията за извършване на деконтаминация на:

1. замърсени територии, в т. ч. за:
 - а) пътища и площадки с твърди покрития;
 - б) местности, покрити с широколистна растителност;
 - в) сгради и съоръжения;
2. третиране на радиоактивните отпадъци.

Чл. 40. Участващите в спасителни дейности и дейности за намаляване и ликвидиране на последиците подлежат на периодичен медицински контрол по време на работа и на заключителен - след приключване на аварийната обстановка.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази инструкция:

1. "Гореща зона" е територията около мястото на възникване на инцидента и аварията, която се обозначава с ленти и надписи или по друг подходящ начин и се намира под непрекъснат контрол.
2. "Деконтаминация" е бързото и ефективно премахване (отстраняване) или обезвреждане на замърсителя с цел ограничаване на разпространението на замърсяването и намаляването му до максимално възможно степен.
3. "Зона на биологично заразяване" е територия или акватория, в пределите на която са разпространени или където са внесени, в резултат на възникване на авария или инцидент, опасни биологични агенти, които създават опасност за живота и здравето на хората, селскостопанските животни, растениевъдството и околната среда.
4. "Зона на химическо замърсяване" е територия, акватория или област от въздушното пространство, в която са разпространени в резултат на авария или инцидент опасни химически вещества в концентрации, превишаващи пределно допустимите.
5. "Карантина" са административни, медико-санитарни, ветеринарни и други мерки, насочени към предотвратяване на разпространението на инфекциозни заболявания и свързани с налагането на особен режим върху стопанската или други видове дейност, ограничаване на придвижването на населението, транспортните средства и животните.
6. "Обсервация" е система от мерки по медицинско наблюдение на изолирани здрави хора, имащи контакт с болни с карантинни инфекции.
7. "Облъчване" е процесът на въздействие на йонизиращо лъчение върху човека.
8. "Опасни биологични агенти" са патогенни микроорганизми, токсини и паразитни организми, които причиняват заболявания и/или смърт на хората, животните и растенията.
9. "Опасно биологично вещество" е биологично вещество от природен или изкуствен произход, неблагоприятно въздействащо на хората, селскостопанските животни и растенията при съприкосновение с тях.
10. "Опасни химически вещества" са вещества, които при попадане в околната среда представляват опасност за населението и околната среда.
11. "Радиоактивно вещество" е което и да е вещество, което съдържа един или няколко радионуклида, чиято активност или концентрация на активност не могат да се пренебрегнат от гледна точка на радиационната защита.
12. "Радиоактивно замърсяване" е наличие на радиоактивни вещества в материали или на повърхността им, в тялото на човека или на неговата повърхност или на друго място, където наличието на тези вещества е нежелателно или може да бъде опасно.
13. "Радиационна аварийна ситуация" е извънредна ситуация, която изисква предприемане на оперативни действия за смекчаване на риска за неблагоприятните последствия за здравето на човека, неговата безопасност и качество на живот, имущество и опазване на околната среда, който риск се създава от енергията, отделяна от верижната ядрена реакция на делене или радиоактивно разпадане на продуктите на делене и от радиационното облъчване.